Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 218 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1884 (Ն. Տ.) 6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 17 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1301

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ· երկու անգամի համար [illegible] ղուրուշ է· աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ:

Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ· Ղալաթիա, Նորատունկեան խան:
իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ՝

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده { اره‌ولك }
غزته‌سى اداره‌سنه

40 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ	համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ	200
»	»	Վեցամսեայ	»	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	»	50
»	»	Հատով	»	»	1
Գաւառաց	համար	Տարեկան	»	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է:

40 ՓԱՐԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՅՈՒԶՈՒՄՆ Ի ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՍ

ՊԼԷՆ ԵՒ ՔԼԻՎԼԷՆՏ ԻՆՉԵՐ ԿԸՆԵՆ ԸՆՏՐՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Վերջին թղթաբերով մեր ստացած անգլիական և ամերիկեան լրագիրք կը պարունակեն հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ ժողովրդային յուզման վրայ որ այժմ կը տիրէ Միացեալ Նահանգաց մէկ ծայրէն մինչեւ միւսը, Նախագահական առաջիկայ ընտրութեան առթիւ:

Պ. Պ. Պլէն ու Լոկան Հանրապետականաց ընտրելիներն և Քլիվլէնտ ու Հէնտրիքս Ռամկավարականաց ընտրելիներն աւելի կամ նուազ կը շրջին Միացեալ Նահանգաց ամեն քաղաքները՝ ժողովրդեան ուշադրութիւնը գրաւելու և քուէներ վաստկելու համար:

Ստորեւ կը դնենք քանի մը քաղուածներ Թայմզի թղթակցաց վերջին հեռագրերէն, որք կը վերաբերին այս ընտրական պայքարներու:

Ֆիլատէլֆիա, 21 սեպտ. Այս գիշեր Նիւ Եորքի փողոցներուն մէջ խուռն բազմութիւն նուագարաններով շրջեցաւ ի պատիւ Քանտիտա Պլէնի: Նուագարանք կանգ առին Պլէնի բնակարանին առջեւ, ուր զանազան նուագներ հնչեցուցին: Պլէն Ֆիլատէլֆիա կուգայ երեքշաբթի, և երեկոյին իւր կուսակցաց մէկ թափորը պիտի դիտէ աստ: Ապա դէպ արեւմուտք պիտի ճամբորդէ Օհայոյի Նահանգը: Քանտիտա Լոկան ճառեր կ'արտասանէ Օհայոյի մէջ, ուր Նահանգային Խորհրդարանին անդամոց ընտրութիւնք կը կատարուին հոկտ. ին: Այս պատճառաւ երկու կուսակցութիւնք մեծ շարժման մէջ են անդ: Երկու կուսակցութեանց ալ նախագահական ընտրութեան գործադիր մասնախումբերն հրաւէրներ կը հանեն հասարակութենէն դրամ խնդրելով ստիպողաբար, որպէս զի կարենան դիմանալ ծախուց: Իսկ Քանտիտա Քլիվլէնտ չուզեր բանախօսութիւններ ընել, յայտնելով թէ իբրեւ Նիւ Եորքի կառավարիչ իւր ծանր պաշտօնականութիւնները չի կրնար երեսի վրայ թողուլ: Իսկ իւր երկրորդը՝ Քանտիտա Հէնտրիքս կը խօսի արեւմտեան Նահանգաց մէջ:

Ֆիլատէլֆիա, 22 սեպտ. Շաբաթ օր, Օհայո Նահանգին Սինսինաթի քաղաքին մէջ 30,000 Հանրապետականք միթինկ մ'ըրին, և Քանտիտա Լոկան և ուրիշներ ատենաբանեցին: Նոյն Նահանգի Համիլթըն քաղաքին մէջ, Ռամկավարականք մի մեծ միթինկ ըրին, յորում Պ. Հէնտրիքս խօսեցաւ 25,000 ունկնդրաց: Պ. Պլէն այս գիշեր Նիւ Ճերսէ Նահանգէն կ'անցնի, և կանգ կ'առնու ի Նիւարք և ուրիշ տեղեր, ցոյցերու նախագահելու համար:

Ֆիլատէլֆիա, 24 սեպտ. Պ. Պլէն երէկ աստ հասաւ: Հանրապետականք փայլուն ընդունելութիւն մ'ըրին նմա: Գիշերն հանրապետական Քլէպները ջահերով թափոր կազմած շրջեցան փողոցները: Պ. Պլէն դիտեց զայս թափոր, բայց ճառ չխօսեցաւ: 20,000 ջահեր վառուած էին, և խուռն բազմութիւն կը հետեւէր ջահկրաց: Պ. Պլէն տժգոյն և խոնջեալ դէմք մ'ունէր: Ընտրական պայքարն արդէն յոգնեցուցած է զնա: Իւր մօրուք և մազեր բոլորովին ճերմկած են քիչ միջոցի մէջ: Թափորին առաջին մասը տեսնելէն յետոյ, երկաթուղի նստաւ նորէն և Նիւ Եորք ուղեւորեցաւ. — Այսօր ալ մեկնեցաւ Նիւ Եորքէ, շրջելու համար արեւմտեան Նահանգները. բայց այսօր և վաղը կանգ պիտի առնու Նիւ Եորքի Նահանգին քանի մը գլխաւոր քաղաքաց մէջ: Ուրբաթ օր Օհայո պիտի գտնուի, ուստից պիտի երթայ Նահանգին գլխաւոր քաղաքներն, ուր մեծ միթինկներ կը պատրաստուին: Երկու կողմէն ալ մեծ շարժում կը տիրէ Օհայոյի մէջ: Աքրոն քաղաքին մէջ այս գիշեր զօրավար (Քանտիտա) Լոկան խօսեցաւ 30,000 ունկնդրաց: Հանրապետականք իրենց կուսակցութեան քաղաքական դաւանութեան յեցակէտ կ'ուզեն բռնել «պրոտէքսիոնը», զոր ազդուապէս շարունակելու կողմն են:

Ֆիլատէլֆիա, 25 սեպտ. Պ. Պլէն երէկ հատուկ գնացքով Նիւ Եորքէ գնաց Օլպանի քաղաք, ուստից՝ Նիւ Եորքի կեդրոնական երկաթուղով՝ ի Սիրաքուզ, ուր անցուց գիշերն: Անցած գլխաւոր քաղաքներու մէջ մեծամեծ ամբոխներ ծափահարեցին զինք, և Պլէն շնորհակալ եղաւ: Ի Սիրաքուզ մեծ միթինկ տեղի ունեցաւ. քաղաքը լուսավառեցաւ, և մեծ քանակութեամբ հրախաղութիւնք եղան: Ջահերով թափոր մը շրջեցաւ փողոցներն ի պատիւ Պլէնի, որ կարճ բանախօսութիւն մ'ըրաւ: Հանրապետականաց առաջին Քանտիտան այցելեց երկրագործական տօնավաճառն ի Ֆուլթըն, և ապա շարունակելով իւր արեւմտեան ուղեւորութիւն, Պըֆալօ քաղաքն հասաւ այս գիշեր: Անդ ուրիշ մեծ միթինկ և ջահազարդեալ թափոր մ'եւս: Պ. Պլէն կը շատանայ շնորհակալիք յայտնելով. բայց հոգ կը տանի իրեն հետ քաջարուեստ ատենաբաններ պտըտցնելու որք քաղաքականութեան վրայ կը ճառեն: Ֆիլատէլֆիոյ մէջ հանգամանկութիւն բացուեցաւ ի գործածութիւն Հանրապետականաց գործադիր մասնախմբին յ'Օհայօ, ուր մեծ գումարներ ծախք պիտի լինին հոկտ. ամսոյ ընտրական պայքարներու առթիւ: Բէնսիլվանացի Ծերակոյտի անդամ Պ. Քամըրոն Օհայօ կ'երթայ օժանդակելու Պ. Պլէնի: Զօրավար Լոկան Ուէսթ Վիրճինիա Նահանգին Հուիլինկ քաղաքն այցելեց նախորդ գիշեր: Երէկ Օհայոյի Աքրոն քաղաքէն ճամբայ ելաւ, 17 բանախօսութիւններ արտասանելով այն քաղաքաց մէջ ուստից անցաւ հետզհետէ: Այսօր ալ խօսեցաւ ի Հուիլինկ, և կ'ըսուի թէ շատ յոգներ է այսչափ ճառախօսութեամբք: Մաքսերն եւս առաւել բարձրացնել պահանջող կուսակցութեան ընտրելին ի Նախագահութիւն, Պ. Ճոն Սէնթ Ճոն, քաջալերեալ այն դասալիքներով որք Հանրապետական կուսակցութիւնը թողլով կը յարին իրեն, ճառախօսական շրջան մ'սկսաւ նա՝ ևս. Արեւմտեան Նահանգաց հանրապետական գործադիր մասնախումբք յուզուած են այս դասալքութեամբք, զորս արգիլել պիտի ջանան: Չորրորդ կուսակցութիւնն ալ, (որ հետզհետէ հրապարակէն վերցուող ամերիկեան թղթադրամին պահպանումը կը պահանջէ), և որոյ ընտրելին է Պըթլէր զօրավարն, համագումար ժողով մ'ըրաւ երէկ Ուորսէսթըր քաղաքին մէջ, ուր ներկայ էին 1,500 պատուիրակք:

Ֆիլատէլֆիա, 26 սեպտ. Պ. Պլէն Նիւ Եորքի Նահանգին ամեն քաղաքներուն մէջ ուստից անցաւ՝ եռանդագին ընդունելութիւն գտաւ: Համառօտապէս խօսեցաւ Օպըրն, Ուաթէրլօ, Ճենեվա, Քլիֆթըն Սփրինկս, Քանանտէկուա, Ռոչէսթըր, Պաթաւիա և Լոքբորդ քաղաքաց մէջ: Երբ հասաւ ի Ռոչէսթըր, ժողովուրդը ջահերով տարաւ զնա կառավարական պաշտօնատունն, ուր Քանտիտան սովորականէն աւելի ընդարձակ ճառ մ'արտասանեց, և սոյնպէս սահմանեց Հանրապետականաց վարդապետութիւնը.

«Հանրապետական կուսակցութիւնն իւր քաղաքական դաւանութեան մէջ կ'ամփոփէ չորս տարբեր և կարեւոր վարդապետութիւններ. Նախ, խաղաղութիւն համայն աշխարհի հետ. Երկրորդ, առեւտրական զարգացում ամեն գործնական ուղղութեամբ. Երրորդ, քաջալերութիւն ամերիկեան ճարտարութեան ամեն ձեւերուն. Չորրորդ, պաշտպանութիւն ամեն քաղաքացւոյ, բնիկ լինին թէ եկքէն ամերիկեան քաղաքացիութիւն ստացած, թէ՛ յԱմերիկա և թէ՛ օտար երկիրներու մէջ: Ահա՛ այս քաղաքականութեամբք հանրապետական կուսակցութիւնը կը ջանայ վարել Տէրութեան գործերն: Այս սկզբանց վրայ հանրապետական կուսակցութիւնն ինքզինք կ'ենթարկէ ամերիկեան ժողովրդեան դատողութեան: Այս սկզբամբք պիտի յաղթենք կամ յաղթուինք:»

«Պ. Պլէնի կ'ընկերանար ատենաբան Պ. Տիբիու, որ չորեքշաբթի օրն և երէկ՝ ուր որ Քանտիտան կանգ առած էր՝ մէկ մէկ բանախօսութիւն ըրաւ, Հանրապետականաց դատը ջատագովելով, և այսպէս արտասանեց իրարմէ տարբեր 16 ճառեր, որոց շարքը վերջացուց ի Պաթաւիա: Երբ կառախումբն հասաւ Պըֆֆալօ, երեկ երեկոյ, 5,000 ջահակիրք առաջնորդեցին զՊ. Պլէն յիւր բնակարան, անցունելով մեծ փողոցներէ որք լի էին խուռն բազմութեամբք: Թէեւ տեղ տեղ Պ. Քլիվլէնտի կուսակիցք հնչեցուցին իրենց Քանտիտայի անունը, բայց անկարգութիւն չպատահեցաւ և ժողովրդեան ուրախութիւնը չխռովեցաւ: Պ. Պլէն մինչեւ կէս գիշեր պատշգամէն դիտեց ջահակրաց թափորն, որ վերջացաւ երբ ի պատիւ իրեն բերել տրուած նուագարաններն հնչեցուցին ազգային քանի մը եղանակներ:

«Այսօր Պ. Պլէն Պըֆֆալոյէ մեկնելով անցաւ Տընքիրք քաղաքէն և հասաւ Էրի, ուր Հանրապետականաց Օհայոյի Գործադիր Մասնախումբը դիմաւորելով զնա, տարաւ Օհայօ: Ճամբան կանգ առին Աշթապուլա և Բէնսվիլ քաղաքները: Պ. Պլէն հասաւ Քլիվլէնտ քաղաքն, ուր պիտի մնայ մինչեւ կիւրակէ, զի շատ յոգնած է: Հոն հասաւ նաեւ զօրավար Լոկան: Երկու Քանտիտաներն ալ վաղը պիտի երեւնան ի Քլիվլէնտ հանրապետական մեծ միթինկի մը մէջ: Օհայոյէ մեկնելով, Պ. Պլէն պիտի երթայ Ինտիանա Նահանգն, և հաւանօրէն պիտի շարունակէ իւր ուղեւորութիւն առաւել դէպ յարեւմուտս:

«Ռամկավարականք ազդուապէս կը գործեն Օհայո Նահանգին մէջ: Նահանգին մայրաքաղաքին մէջ, ի Քոլըմպըս, երէկ ահագին միթինկ մը կազմեցին, որոյ նմանը կ'ըսուի թէ Օհայօ Նահանգին մէջ բնաւ չէր տեսնուած: Բոլոր շրջակայ քաղաքներէն ունկնդրաց խուռն բազմութիւն եկած էր: Դեր-նախագահական Քանտիտան, Պ. Հէնտրիքս, եկաւ Ինտիանապոլիսէ, և ծափահարութեամբք ընդունուեցաւ բոլոր կայարանաց մէջ ուստից անցաւ: Գիշերը 20,000 ջահակիրք պտըտեցան քաղաքին փողոցներն և միթինկ ըրին բանախօսութիւններ, որք չորս տարբեր բեմերէ կ'արտասանուէին միեւնոյն ժամանակ: Ցոյցին կը նախագահէր Ծերակոյտի անդամ Պ. Թըրման, և ի ներկայութեան ռամկավարական դասին խօսեցան, Քանտիտա Պ. Հէնտրիքսէ զատ, նաեւ Ծերակոյտի անդամ Պայարտ, որ Չիկակոյի մէջ չէր կրցած Քանտիտա ընտրուիլ, և ուրիշ քաղաքագէտներ: Մեծ քանակութեամբ հրախաղութիւնք եղան: Բոլոր քաղաքն ոտքի վրայ էր գիշերը:

«Ռամկավարականք՝ ի պատիւ իրենց Քանտիտաներուն՝ Ինտիանայի Շէլպիվիլ քաղաքին մէջ դաշտային ճաշ մը տուին ժողովրդեան: 40,000 անձինք մասնակցեցան ճաշին: Սեղաններ դրուեցան որոց վրայ միեւնոյն ժամանակ 6,000 անձինք հաց կ'ուտէին: Միայն խորովածներու համար մորթուեցան 30 եզներ և 600 ոչխարներ: Կառքերով լի ուրիշ ուտելիքներ ալ բերուած էին առատօրէն: Ճաշէն ետքը Ծերակոյտի անդամ Վուրհըս և Երեսփոխան Հոլման գլխաւոր ճառախօսներն եղան: Երեկոյին մեծ թափոր մը ջահերով շրջեցաւ քաղաքին փողոցները: Նախագահական ընտրելի Պ. Քլիվլէնտ առաջիկայ շաբթու մէջ կ'երթայ Պըֆֆալօ քաղաքն՝ յիւր տունն, և առ այժմ տրամադիր չերեւիր անձամբ մասնակցելու իւր կուսակցաց ցոյցերուն:»

ՖՐԱՆՍԱ

ՊԱՇՏՊԱՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐՈԳՈՒՄԸ

Ֆրանսացի երեւելի տնտեսագէտ Պ. Բօլ Լ. Պօլիէօ Տէպա լրագրոյն սեպտ. 26ի թուոյն մէջ կը գանգատի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը ժամանակէ մը հետէ տնտեսական յետադիմութիւն մ'ի գործ դնելու վրայ է: Մաքսերը բարձրացնելով ամեն տեսակ ուտեստից, կերպասուց և կահ կարասեաց վրայ, կառավարութիւնը կը փորձէ պաշտպանել ֆրանսացի գործատէրերն ու գործաւորներն որք կ'արտադրեն այդ իրեր. բայց միեւնոյն ժամանակ բարձրացնելով այդ իրերու գները, կառավարութիւնը կը սուղցնէ ապրուստն, յորմէ գործաւոր դասերն աւելի կը վնասուին քան որչափ չեն օգտիր կենաց պէտքերուն վրայ մաքսերու յաւելումէն: «Նախարարաց մեծ փափաքն է սուղցնել ամեն տեսակ ապրանքներ, որպէս զի զանոնք արտադրող ֆրանսացի գործարանատէրք և գործաւորք առաւել դրամ շահին: Բայց շնորհիւ այս անտեսական ուղղութեան, ամեն ինչ սուղ կը գնուի այժմ Ֆրանսայի մէջ, այնպէս որ մարդ աւելի աժան կ'ապրի Անգլիոյ մէջ քան ի Ֆրանսա: Ամեն ոք կը գանգատի թէ ամեն ինչ սուղ կը գնուի, և սակայն կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք կ'առնու սուղցնելու համար ինչ որ տակաւին աժան վաճառուելու անպատեհութիւնը կը ներկայացնէ:» Այս է Պ. Պօլիէօյի երկարօրէն բացատրած գաղափարն:—

«Ինչ է պատճառն որ ապրուստն աւելի սուղ է ի Ֆրանսա, քան ի Գերմանիա, յԻտալիա և մինչեւ իսկ քան յԱնգլիա: Ինչ է պատճառն որ Անգլիացիք մեզմէ աւելի աժան կը գնեն թէ՛ հացը, թէ՛ միսը, թէ շաքարն և նոյն իսկ կարագն. ի մի բան՝ աժան կը ստանան ո՛չ միայն իրենց հայրենեաց մէջ արտադրուող նիւթերն, այլ նաեւ ինչ որ մեզմէ կը գնեն. — Պատճառն այս է որ Անգլիա բաց շուկայ մ'է, ուր ո՛ր և է մաքս չկայ նախնական պէտքերու վրայ, և վաճառականութիւնը, թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ, անսահման մրցման մ'ենթարկուած գոլով, պարտաւորուած է աժան արտադրելու միջոցներ փնտռել, ծախքերը նուազեցնել և լաւագոյն կազմակերպութիւն մը ստանալ: Մրցումը, զոր մեր պետական մարդիկ կ'ատեն, և որ սակայն ազատութեան ամենէն էական մէկ ձեւն է, մրցո՛ւմն է որ այնքան ճկունութիւն կուտայ բրիտանական վաճառականութեան, և կարելի կ'ընէ որ անգլիացի սպառողն աւելի սննդարար նիւթեր աւելի աժան գնով կարենայ ստանալ:

«Անգլիական կառավարութիւնը չէ հաստատած մաքսեր ցորենի վրայ. Ամերիկայէն եկող խոզի ճարպն ալ չէ արգիլած վարակեալ լինելու պատրուակաւ. չի վախնար գերմանական շաքարին, հոլանդական եզներուն, Ամերիկայի, Ռուսիոյ և Հնդկաստանի ցորեններուն և քարիւղին անգլիական հողի վրայ արշաւանքէն, և այս պատճառաւ միջին և գործաւոր դասուց պատկանող Անգլիացիք աւելի աժան կ'ապրին իրենց հայրենեաց մէջ քան մերայինք Ֆրանսայի մէջ: Արդ, աշխարհի տնտեսական պայքարին մէջ, այլ-

---

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(46)(

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՕՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԻՆՔԶԻՆՔ ԿԸ ԾԱԾԿԷ

Ը.

Ապահովութեան պետն այսպէս գտաւ զայն, և միայն ձեւի համար թղթատեց գրասեղանին վրայ կեցած նախագիծերն և քաշեց բացադարակներն, ուր աննշան թուղթեր միայն տեսաւ:

Պ. Տը Ժանթիյէի սպասեց, բաւական խրոխտ դէմքով մը, մինչեւ որ պետն աւարտեց իւր խուզարկութիւններն, և յետոյ դահլիճը տարաւ զայն:

Հոն բազմոցներ, թրքական ծխափողեր և որմին վրայ կախուած զէնքեր միայն կային:

Բանալիով կղպուող կահ բնաւ չկար, ոչ ալ սեղաններ, բաց ի քանի մը նկարէն փայտեայ պատուանդաններէ, որոց վրայ ծխախոտի ամաններ և սուրճի ամենամանր դաւաթներ դրուած էին:

Երիտասարդին դահլիճը բոլորովին արեւելեան ձեւով կահաւորուած էր:

Բիէտուշ հիանալով այս նորութեանց վրայ, ոտքին ծայրովը կը քալէր, որպէս զի չաղտոտէ զմիւռնական գորգերն:

Ապահովութեան պետն, առաւել անվեհեր, առաջին նայուածքով անօգուտ դատեց խուզարկել անդ և մտաւ ննջասենեակն, ուր իւր աչքին հանդիպեցաւ նախ՝ ոչ թէ սինազարդ անկողինը Լուի ԺԴ. ի գեղեցիկ ոճով, այլ վարդենիէ փոքրիկ գրասեղան մը որ սենեկին մէկ անկիւնը ծածկուած էր:

—Հաճեցէք տալ ինձ սա գրասեղանի բանալին, ըսաւ առանց վարանելու:

Կը գուշակէր թէ երիտասարդին գաղտնիքն անոր մէջ պահուած էր:

—Աւասիկ, պարո՛ն, ըսաւ պաղութեամբ Պ. Տը Ժանթիյէի: Քննեցէք այդ գրասեղան, չեմ կրնար արգիլել ձեզ. բայց կ'իմացնեմ ձեզ թէ ընտանեկան թուղթեր և մտերմական նամակներ միայն կը պարունակէ: Երբոր ստուգէք թէ ձեզ հոս բերող գործին հետ բնաւ յարաբերութիւն չունին, կը յուսամ որ կը հաճիք նորէն ինձ յանձնել:

—Ձեր պարութայքն պիտի կցին: Քննութեան պէտքն այնպէս կը պահանջէ, ըսաւ ապահովութեան պետը, բայց յետոյ . . . կրնան նորէն ձեզ յանձնուիլ:

Մնաց որ՝ ես այժմ չպիտի քննեմ զանոնք: Շարունակեցէք, եթէ կը հաճիք:

Հագուելու խուցը սրահակէ դռնակով մը միայն բաժնուած էր ննջասենեկէն:

Բիէտուշ վեր առաւ սրահակն՝ որպէս զի իւր պետը ներս մտնէ, և լոյս տալու համար երկու մոմով աշտանակ մը բռնեց ձեռքը, զոր երիտասարդին աշխատութեան սեղանին վրայէն առած էր:

—Ա՞յս է ձեր բոլոր բնակարան, հարցուց ապահովութեան պետն՝ յետ աչքէ անցունելու մէկ նայուածքով՝ ճերմակ մարմարէ սեղանը, մեծամեծ լականներն, անգլիական յախճապակէ խոշոր կուժերը, քանդակեալ բիւրեղէ շիշերը, փղոսկրեայ խոզանակներն և այլ հազարաւոր մանրամասնութիւնք՝ որք վայելչասէր երիտասարդի մ'արդուզարդին կը ծառայեն:

—Բացարձակապէս այս է, պատասխանեց չորութեամբ Պ. Տը Ժանթիյէի, եթէ չէք ուզեր աչքէ անցունել խոհարանը, փայտանոցը, լաթերուս ողմադարանը . . .

—Այս չափը բաւ է, պարո՛ն: Իմ պաշտօնս աւարտած է հոս: Այժմ պիտի առնում և ձեր աչաց առջեւ կնքեմ ձեր թուղթերը, նամակներն և . . .

Պետը կանգ առաւ՝ Բիէտուշի ձեռաքըն զգալով մեղմաքար իւր թեւին վրայ:

Նոյն դարձաւ և տեսաւ որ Բիէտուշ՝ առանց բան մ'ըսելու՝ տախտակորմին մէկ կողմը պարսկական գորգով ծածկուած կէտ մը կ'ակնարկէր ընդմէջ արդուզարդի սեղանին և պատուհանին:

Արհեստէն եղող անձանց միջեւ այս մունջ լեզուն յոյժ գործածական է և յոյժ հասկնալի:

Պետը կոպերու կափմամբ մը պատասխանեց, որ կը նշանակէր թէ այն կէտն ալ պիտի քննուէր,

Պ. Տը Ժանթիյէի տժգոյն, բայց ինքզինք բռնած, ներկայ կը գտնուէր այս ակնարկութեանց՝ առանց նշանակութիւնը գուշակելու:

Բայց շուտով հասկցաւ:

Բիէտուշ, որ կարգասէր մարդ մ'էր, նախ արդուզարդի հայելիին քով կեցած չորս մոմերը վառեց, որպէս զի լաւ լուսաւորուի խուցը, մինչդեռ ինքն ալ ձեռքի ճրագը կը գործածէր:

—Հաճեցէք մտնել, ըսաւ պետը մէկ կողմ քաշուելով, որպէս զի ներս մտնէ Պ. Տը Ժանթիյէի:

Բնակարանին դուռը կղպուած չլինելով, երիտասարդը կրնար փախչելու փորձ մ'ընել:

Թէեւ այնպիսի բան մ'ընելու փափաք չունէր, բայց իրեն եղած հրաւէրն յայտնապէս մերժեց զինք:

—Աւելորդ է, իմ արդուզարդի սենեակս ծածուկ դարակներ չունի, ըսաւ կատակ կեղծելով:

Սակայն վերջապէս յառաջ անցաւ և ապահովութեան պետն ալ անմիջապէս անոր ետեւն կեցաւ:

Բիէտուշ արդէն գործի սկսած էր:

Սրահակներուն ծալքերէն բաւական լաւ ծածկուած պղնձէ կոճակի մը վրայ ձեռքը կոխելով՝ տախտակէ դռնակ մը բացաւ:

—Թաքստո՛ց մը, գոչեց, ի՞նչ կըրնայ լինիլ մէջը:

Երանի թէ երրորդ դիակ մ'ալ աստ չգտնուէր, աւելցուց ինքնիրեն:

—Ի՞նչ ունիք, պարո՛ն, հարցուց պետը Պ. Տը Ժանթիյէի նայելով:

Երիտասարդը ճիգ մ'ըրաւ պատասխանելու, բայց ձայնը կոկորդին մէջ մնաց:

Սակայն Բիէտուշ գլուխն ու ձեռքը թաքստոցին մէջ երկնցնելով՝ ձեռքի ճրագովն սկսաւ զննել հետաքրքրաբար:

—Զարմանալի՛ բան, ըսաւ եւ քաշուելով, տարօրինակ, անակնկալ բան, որ դիւրաւ չկրնար մեկնուիլ:

Պետն առաւ ճրագն անոր ձեռքէն, աչք ըրաւ որ հսկէ ձերբակալին վրայ, և ինք գլուխը դռնակէն ներս խօթեց հասկնալու համար թէ ի՞նչ էր որ այնչափ զարմանք կը պատճառէր իւր գործակային, որ յոյժ տարօրէն դիտելու վարժուած էր:

Գաղտնի դուռը կը բացուէր տեսակ մը ներանցքի վրայ, որ ձեւացած էր պարսկական գորգով ծածկուած տախտակորմին և քովի տանը Պ. Տը Ժանթիյէի բնակարանէն բաժնող պատին միջեւ:

Այս մենարան, աւելի երկայն քան թէ լայն, լուսամուտ բնաւ չունէր, և փլանտրական հին գորգերով պատած էր. տախտակամածը ծածկեալ էր բրնձի յարդէ բարակ փսիաթով մը, որոյ գործածութիւնն ընդհանրացած է տաք երկիրներու մէջ:

Կահ բնաւ չկար՝ բաց ի քառակուսի սեղանէ մը, որ խաղի սեղանի կը նմանէր, և որոյ վրայ խաղի թուղթեր շարուած էին մասնաւոր կարգաւ:

Կարմիր արքայները (Ռուա) սեւ աղջիկներուն հետ դրուած էին, սեւ միաւորները (աս) կարմիր սպասաւորաց (վալէ) հետ, և այսպէս միւսներըն ալ:

Այս գիւտ, ուրիշ ամեն տեղ, որ և է կասկած չէր կրնար հրաւիրել բնակչին վրայ. վասն զի սենեկի մը մէջ փակուելով պասիանս (համբերութիւն) բանալու գործն եղեռնական բան մը չունի: Նմանապէս յանցանք մը չէ այդ պասիանսն ընդհատել և թուղթերը սեղանին վրայ մոռնալ:

Բայց ապահովութեան պետն սքանչելապէս կը յիշէր այն ներքնասենեկին մէջի խաղի սեղանն, որոյ մօտ յոյժ անախորժ ժամեր անցուցած էր ժամացոյցի մը պահարանին մէջ. ասկէ զատ իւր գրպանին մէջ էր սպանեալ կնոջ պատկերն, որ իւր լուսանկարն հանել տուած էր՝ Մաչայի աղջիկ մը մէկ ձեռքն և կամելիա մը միւս ձեռքը բռնած:

Ծաղիկն ու թուղթը գիւկնարանք կեցած էին կնոջ դիակին վրայ:

Թաքստոցին մէջի սեղանին վրայ ալ, չափակցաբար շարուած խաղի թուղթերուն քով, չորցած ծաղիկ մը կար՝ որոյ ձեւէն կը ճանչուէր տակաւին:

Կամելիա մ'էր:

Այս տարօրինակ զուգադիպութիւնք բաւականապէս կ'ամբաստանէին զՊ. Տը Ժանթիյէի, և հանճարեղ ոստիկանապետն՝ իւր երկար ասպարէզին մէջ՝ ըրած չէր այսպիսի նախախնամական գիւտ մը:

Կը հարցնէր ինքնիրեն թէ ինչպէս այս երիտասարդ կրցած էր այսպիսի անխոհեմութիւն մ'ընել, այս սարսափելի ապացոյցները պահելով՝ իբրեւ ճարտարարուեստ նիւթ մը թանգարանի մը մէջ:

Թաքստոցը գրեթէ աղօթարանի մ'երեւոյթ ունէր, և տեսնելով այն երկիւղած խնամքն՝ որով Պ. Լըքոքի ուդին այնպէս յարդարած էր զայն, կըրնար կարծել ոք թէ մերթ ընդ մերթ կ'երթար ծունր կը դնէր թեւեալ երջանկութեան մ'այդ նշխարներուն առջեւ:

—Անլո՛ւր բան, կ'ըսէր ինքնիրեն ապահովութեան պետն: Այս երիտասարդ պաշտած պէտք էր լինէր զայն կին . . . խաղի թուղթերը . . . ծաղիկն . . . և այս ամենայն յայտնապէս կապակցութիւն ունի տարփական տեսարանի մը յիշատակին հետ . . . և սակայն սպաննած է զայն . . . այո՛, սպաննած է . . . արեւու լուսոյն պէս յայտնի է . . . և սպաննած է այն վայրկենին որ պասիանս կը բանար . . . ինչպէս որ կը տեսնուի լուսանկարին վրայ . . . : (Շարունակելի) բուստի այս աժանութիւնը մեծագոյն առաւելութիւն մ'է երկրի մը համար։ Այդպիսի երկրի մը մէջ, ժողովուրդը լաւագոյն սնունդի մը հետ առաւելագոյն ոյժ ու կորով կը ստանայ. սակաւաթիւ ժամերու մէջ աւելի մեծ քանակութեամբ գործ կ'արտադրէ։ Այսպէս ձեռք կը բերէ ինչ որ ճշմարտապէս տնտեսական նպատակն է մարդկութեան. այսինքն՝ քիչ ժամանակ աշխատելով շատ արտադրել, պարապոյ ժամեր աւելի ունենալ, զորս կարենայ գործածել իւր մտային զարգացման, լինել առաւել առողջ և վայելել ամեն ինչ դիւրագնի։

«Բայց մեք Ֆրանսայի մէջ տարբեր կ'ըմբռնենք տնտեսական ճշմարտութիւնները։ Մեր պետական մարդոց իմաստասիրութիւնն է սուղցնել ամեն ինչ։ Ամերիկեան խոզի ճարպը շատ աժան կը ծախուէր ի Ֆրանսա, և գործաւորն անով շատ դիւրագնի կը պատրաստէր իւր Թան։ Ուստի, մեր քաղաքագէտք անոր մէջ վնասակար որդեր գտան և վանեցին ամերիկեան ճարպն, որ կը յանդգնէր այնպէս աժան ներկայանալ մեր հրապարակաց վրայ։ Ամերիկեան քարիւղն ալ շատ աժան կուգայ Ֆրանսայի մէջ, աւելի աժան քան Փրանսական Քոլզայի իւղն, (կաղամբի սերմէն հանուած)։ Ուստի, ազգային այս պատուական իւղը պաշտպանելու համար, կը սուղցնենք քարիւղը, զոր դժբախտաբար չենք կրնար ջնջել աշխարհի երեսէն։ Այսպէս, գործաւորուհին որ առանձնորդութեամբ ապրուստ մը կը հանէր գիշերներն աշխատելով, կը ստիպուէր շաբաթը քանի մը սու աւելի վճարել գործածած քարիւղին։ Ամերիկայի գտնուելուն և Սուէզի ջրանցքի բացուելուն շնորհիւ, ցորենն աժան կուգայ Ֆրանսա։ Բայց մեզ համար Կոլոմպոս և Լէսէփս չարագործներ են։ Թոյլ չենք տար ազատ մրցման, որոյ շնորհիւ սպիտակ հացի մէկ լիդրն 3 և մինչև իսկ $2\frac{1}{2}$ սուի պիտի կրնայինք ունել. այլ՝ Ֆրանսայի հողագործները պաշտպանելու համար՝ մաքսերը կ'աւելցնենք ցորենի վրայ, որով հացն ալ սուղ կ'ունենք։

«Հիւսիսային երկիրներն Հնդկաստանէն նուազ մնաս չեն տար մեզ։ Մեզ կը ղրկեն ընտիր փայտեր շատ դիւրագնի, և մինչև իսկ կարմ և պատրաստ պատուհաններ և դուռներ։ Փոխանակ թող տալու որ ասոնք ազատապէս մտնեն մեր երկիր, և գործաւորք և երկրագործք կարենան աժան տուներ և տնակներ կառուցանել, փառքի մը աղէկն՝ առնուլ կը կարծենք՝ նոր մաքսեր դնելով օտար երկիրներէն ներմուծեալ փայտերուն, մանաւանդ շինուած նիւթերուն վրայ։ — Միևնոյն ժամանակ մ'ի մեր ըստ բաւականին չէր սուղնար, ասոր ևս առջևը կ'առնուինք՝ դուրսէն եկած դուարներուն վրայ մաքսերն աւելցնելով, այնպէս որ Փարիզի մէջ վաճառուած միսն 100ին $3\frac{1}{2}$էն ըստ տեսակին մինչև 100ին $26\frac{1}{2}$ աւելի սուղ է այսօր քան 3 տարի առաջ։ Ստորին տեսակները, զորս ստառողք աւելի բազմաթիւ են, սուղցած են մինչև 100ին 32 համեմատութեամբ։ Բայց երկրագործութեան նախարարն այսչափով ալ գոհ չէ, և այս օրերս Երեսփ. Ժողովոյ ներկայեց ծրագիր մը դուարաց մաքսերուն յաւելման համար։»

Պ. Պոլիէօ թուանշաններով կ'ապացուցանէ իւր այս ամեն ասութիւններ, և կը յարէ.

«Հիմա խորհինք այս տնտեսական դրութեան ամբողջին վրայ։ — Մաքսերու նորանոր յաւելումներով կ'ուզուի սուղցնել գործաւորին կերած հացն. արդիւնքներու պատճառաւ կը սուղնայ խոզի ճարպն որով գործաւորը կ'եփէ դիւր կերակուր. եթէ գործաւորն հիւանդ է, շաքարի սուղնալովը դժուարաւ պիտի պատրաստէ իւր մօտջուր. եթէ տունը կ'աշխատի, լոյսը կը սուղցնենք քարիւղին մաքսն աւելցնելով. և աւելի ծանր մաքսեր դնելով շինուածոց յատուկ փայտերու, կղմինտրներու, աղիւսներու և բանուած կամ չբանուած երկաթներու վրայ, կը սուղցնենք գործաւորին բնակարանն. օտար կարասեաց վրայ դրուած մաքսերն ալ կը սուղցնեն նորա կարասիքն, և վերջապէս, առեւտրական դաշնագրոց մէջ հետզհետէ մուծեալ փոփոխմունք կը սուղցնեն նորա հագուստն։ Այս գանգատները լսելով, «Տարին մի քանի Ֆրանքէ աւելի բան չէ», կը գոչէ Պ. Բուրէ Բէրդիէ, երեսփ. ջատագովն պաշտպան դրութեան։ Այո՛, մի քանի Ֆրանք հագուստին համար, մի քանի Ֆրանք կահ կարասեաց համար, նաև մի քանի Ֆրանք բնակարանին համար. ամեն օր մի քանի սու հացին և մի քանի սու իւղին համար, մի քանի սու ալ մսին համար. նաև շաբաթ մը քանի մը սու շաքարին համար։ Հաշուեցէք, խնդրեմ, այս ամեն սուեր և այս ամեն Ֆրանքներ։

«Նո՛յն մարդիկ որ այսօր մաքսերը կը բարձրացնեն՝ յետոյ պիտի ելնեն գանգատիլ թէ Ֆրանսայի մէջ ապրուստը շատ սուղ կը նստի, աւելի սուղ քան այլուր, թէ արհեստները չեն զարգանար, և թէ բան մը առաջ չերթար այլ ևս։ Բայց այն, Պարոններ, ձեր երեւակայած բոլոր այս պաշտպանողական դրութիւններով, երբ Ֆրանսան դարձունէք այնպիսի երկիր մը ուր ամեն ինչ կիսովին աւելի սուղ կը գնուի քան այլուր, հրաշք պիտի լինի եթէ տասն տարի յետոյ տակաւին մնան ֆրանսական արտադրութիւններ և Ֆրանսական արհեստներ ու գործարաններ։ Եթէ մինչև ծայրն երթաք այս ուղղութեան, պիտի տեսնէք որ կրնաք վերջնապէս որոշել ձեր մաքսային ցուցակներ, ուր արտածութիւնք և ներածութիւնք ճշգրիւ պիտի հաւասարակշռին զէրոյով։»

Այս խորհրդածութիւնք կարծուածէն աւելի վերաբերութիւն ունին նաև Թուրքիոյ։ Ապրուստի աժանութիւնն գլխաւոր առաւելութիւն մ'է աշխատաւոր դասուց համար։ Մեծ զգուշութիւն պէտք է ուրեմն, երբ այս միևնոյն աշխատաւոր դասուց շահուն համար մաքսերն և հետեւապէս ապրուստի գինը բարձրացնել կ'ուզուի։ Եթէ Ֆրանսա, որ մեզմէ անհունապէս աւելի կարող է ինքնին բաւել իւր բոլոր պիտոյից, մաքսերու յաւելմամբ կը նեղուի ապրուստի կողմէ, ի՞նչ պիտի լինի մեր վիճակ եթէ անխոհ մաքսերու բարձրացման քաղաքականութիւն մ'ընդունինք՝ երբ ամենամեծ մասամբ օտարին կարօտ ենք մեր ամենօրեայ պիտոյից գնման համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զրոյց կայ թէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը քանի մ'օր յառաջ հրաժարագիր ղրկեր է կայսերական պալատը։

Օգոստափառ Սուլթանի բժշկապետ Մավրոյենի փաշա երէկ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր տեսութեան գնաց։

Ղալաթիոյ Թաղական առժամանեայ յանձնաժողովը մեծաւ փութով կը շարունակէ իւր նիստերը։ Կը լսեմք, թէ Յանձնաժողովս որոշեր է՝ ջանալ վճարել հրաժարեալ Թաղական խորհրդէն մնացած 320 լիրայի չափ պարտքը, ինչպէս նաև եկեղեցւոյն կալուածոց մնացելին պարտքը, և մինչև $1\frac{1}{2}$–2 ամիս բանալ կեդրոնական վարժարանը՝ Ղալաթիոյ յատուկ նախակրթարանի մը համար ալ նիւթական ապահովութիւն հայթայթելով կանխաւ։

Շաբաթ օրը ծանուցած էինք սոյն Յանձնաժողովոյ երեք հրաժարեալ անդամոց՝ տեղ այլոց ընտրուած լինելն։ Ի վերջոյ իմացանք, թէ երեք նորընտիրք են՝ Բարազեան Տիգրան, Յովակիմեան Յակոբ և Թորոսեան Մարտիրոս էֆէնտիներն։

Տփղիսէն սեպտեմբեր 12 թուով գրուած նամակէ մը կը քաղենք հետեւեալները։

«Մայիս 9 ի Կաթողիկոսական ընտրութեան անվաւեր հրատարակումը տակաւին պաշտօնապէս հաղորդուած չէ Սինոդին։ Այս լուրն ի սկզբան մի կերպ դիւցազնական դղրդում յառաջ բերած էր Սինոդին մէջ, որ մտադիր էր՝ երբ կառավարութենէն հաղորդուէր այդ ծանուցումը, պատասխան գրել կառավարութեան թէ իւր յայտնած առարկութիւնքն այնքան հիմնաւոր և իրաւացի չեն, և թէ Ներսէս Պատրիարք իբրեւ եկեղեցական իրաւունք չունի հրաժարելու, և թէ նորա հրաժարման խնդրական պատճառները կառավարութեան յայտնի լինելով սա եթէ պահէ յարգէ, այլ ևս հրաժարականի և հետևաբար նոր ընտրութեան տեղի չմնար։ Իսկ այս մտադրութիւնն ու զգացումը մի քանի աւուր մէջ յօդս ցնդելով, այժմ կառավարական հրամանի ու հրահանգի կ'սպասեն ինքեանք ևս առանց դիմադրելու թէ ընտրութիւնը ինչպէս պիտի կատարի։

Կաթողիկոսական ընտրութեան թեկնածուք՝ Ներսէս Սրբազանի կուսակիցք յոյժ վհատած են, և այժմ շուարած մնացեր են թէ զո՛վ որոշեն իրենց ընտրելի։ Խրիմեան Սրբազանի կուսակից չեն և յայտնապէս կ'ըսեն. Մուրատեան Սրբազանի անունը չեն տար, այլ դրսէն մ'անյայտ և չճանաչուած անձ կ'ուզեն որ լինի կաթողիկոս։ Կը հաւաստեն թէ Փիրղալեմեան Ղևոնդ վարդապետ որ այժմ ի Կովկաս կը գտնուի գիրք տպել տալու պատրուակի ներքեւ, կ'աշխատի Խրիմեան Սրբազանի ընտրելութիւնն յաջողցնելու։ Փիրղալեմեան վարդապետ մին է այն քաջերէն որ կաթողիկոսական վերջին ընտրութեան առեն ուղղակի Էջմիածին հեռագիր տուին զԽրիմեան կաթողիկոս ընտրելու համար, և երբ չյաջողեցաւ, յանուն Վանայ գաւառի Հայոց ուղղակի հեռագրաւ բողոքեցին առ ռուս կառավարութիւնն։ Սակայն ստացուած տեղեկութիւններէ այնպէս կ'երևայ թէ Էջմիածնայ Սինոդի և միաբանութեան մէջ այժմ Մակարեան կուսակցութիւնն՝ զօրացած՝ կը յուսայ միաբանութեան և Սինոդի մեծամասնութիւնն իւր կողմը շահիլ, և այժմէն սկսած է յայտնապէս ըսել թէ այս անգամ Մակարն է կաթողիկոս, և նա շուտով ու յաղթանակաւ պիտի գայ Էջմիածին։ Ստոյգ նշաններ չկան թէ Մակար Սրբազան ե՞րբ կը դառնայ յԷջմիածին, բայց կարելի է հաստատապէս ըսել թէ անշուշտ պիտի երթայ և ընտրութեան ժամանակ այն տեղ պէտք է լինի։ Այժմ Ռուսաստանի Հայոց միջեւ ու հետաքրքրութիւնն առաւել քան զամենայն գրաւեցող հարցն այն է թէ Տաճկաստանի հայք այս անգամ ինչպէս պիտի մասնակցին նոր կաթողիկոսի ընտրութեան։

Ինչպէս ծանուցեալ էր, Իսկիւտարի Աղքատախնամ ընկերութեան ի նպաստ թատերախաղն ներկայացաւ շաբաթ գիշեր Պաղլար–Պաշիի Օսմանիյէ թատրոնին մէջ, մեծաւ կանոնաւորութեամբ, և շքով։ Ներկայ էին Ելմտական Նախարար Վեհ. Մինիր փաշա, և Իսկիւտարի կառավարիչ Վեհ. Ալի Րիզա փաշա։ Հաճութեամբ կիմանամք, թէ ներկայացման հասոյթէն ծախքը զեղչելով 25–30 լիրա մնացեր է ի նպաստ յիշեալ ընկերութեան։

Տփղիսի հայ թերթի մը մէջ կը կարդամք.

«Անցեալներումս մեզ հաղորդեցին, որ Ս. Էջմիածնի Ճեմարանում դժգոհութիւններ են ծագել և՝ Ճերմակեան վարդապետը հեռացրած է այնտեղից։ Մենք այդ լուրի վրայ ուշադրութիւն չը դարձրինք, ինչպէս և այն լուրի վրայ, որով նախկին ուսուցչական խումբը վերստին իբրեւ թէ հրաւիրւում է Ճեմարան։ Այժմ «Մեղու»ն իւր վերջին համարում հաղորդում է, որ հայր Ճերմակեանը Ճեմարանից հեռացրած Ս. Էջմիածնի Միաբանութեան մէջն է ապրում, և թէ նախկին ուսուցչական խմբին ուղում են հրաւիրել Ճեմարան, բայց որում նախկին խումբը արձակելու մասին արձանագրութիւն չէ կայացրած Ս. Սինոդում։»

Մէճմուայը Ախպար լրագիրն՝ որ երկամսեայ դադարման դատապարտեալ էր, ներում ստացած է և այսօր կամ վաղը կը սկսի հրատարակուիլ։

ԱԶԴ. — Թափառական Հրէի երկրորդ և երրորդ տետրերն հրատարակեցան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Վէզիրութեան աստիճան տրուեցաւ՝ կայսերական անձնական գանձուն նախարար վսեմափայլ Յակոբ փաշայի Գազազեան.

Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Օսմ. ընդհանուր պարտուց յատկացեալ հասութից ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին էֆէնտիի.

Սալիսէի աստիճան՝ Եըլտըզի կայսերական պալատան հեռագրատան օտար բանակցութեան տնօրէն Փափազեան էֆէնտիի.

Երրորդ աստիճանի Մէճիտիէ պատուանշան՝ փաստաբան Ճիլարայիլ Ղարղուր էֆէնտիի.

Պրուսայի նահանգին տասանորդի և ոչխարաց տրոց վերատեսուչ կարգեցաւ Սօֆի պէյ, որ Արշիպելագոսի կղզեաց նահանգին մէջ կը վարէր այս պաշտօնը։

Կոնիոյ նահանգի տասանորդի և ոչխարաց տրոց վերատեսուչ անուանեցաւ Խուրշիտ էֆէնտի՝ որ Գոսովայի մէջ կը գտնուէր այս պաշտօնով։

Երրորդ աստիճանի Մէճիտիէ պատուանշան՝ չորրորդ Թաղապետութեան նախագահ Վէհպի պէյի։

Ուրբաթ աւուր Սէլամըքի արարողութեան հանդէսը փառաւոր շքով կատարեցաւ Պէշիկթաշի մզկիթին մէջ։ Ֆրանսական դեսպանատան տիկին Նոայլ և իւր քոյրը Բէրտոլիեն մարգիզուհին որ Բոլսոյ մայրաքաղաքս եկած է քանի մը շաբաթ անցընելու, նոյնպէս և տեարք՝ Պերժէ, Ուաթերֆիլտ, Օսմ. կայսերական պանքայի տնօրէններէն Պ. Պ. Տըլօ և Թօն Հաաս ընկերակցութեամբ, ինչպէս նաև գերմանացի արժէթղթերոց պատուիրակ Պ. Կէօչէր, Պէշիկթաշի պահականոցին մեծ սրահին մէջ հիւրընկալուելով, հանդէսը կը դիտէին։

Օգոստ. Սուլթանն այս բարձրաստիճան հիւրերու ներկայութիւնը նշմարելով, բարեհաճեցաւ սենեկապետի մը միջոցաւ իւր բարեւները ղրկել Դեսպանուհւոյն և նորա քրոջ, և իւր բարձր գոհունակութիւնն արտայայտել անոնց ներկայութեան համար։ Նմանապէս Ն. Վեհափառութիւն իւր անձնական քարտուղար Բէչիտ պէյն եւրոպացի դրամատեարց ղրկելով, բարի գալուստ մաղթել տուաւ։

Օսմանեան Պանքայի Բարիզի և Լոնտրայի մասնաժողովին անդամներէն միւսիւ Պերժէ և միւսիւ Վաթերֆիլտ որ հոս եկած են մէկ քանի օրէ ի վեր Բէժիի գործոց վրայ քննութիւն մը բանալու համար, շաբաթ օր, Օսմանեան Պանքայի տնօրէն միւսիւ Տըլօյի ընկերակցութեամբ Բ. Դուռն երթալով այցելութիւն տուած են Բարձր Մեծ–Եպարքոսին, Ներքին գործոց նախարարին և այլ նախարարաց և ամեն տեղ սիրալիր կերպով ընդունուած են։

Օսմանեան Պանքան, 1,000,000 դշի մեծ Մէճիտիյէ յանձնեց այսօր կայսերական փողերանոցի, մանր դրամի վերածելու համար։

Ռուսիոյ կայսեր կողմէ Օգոստ. Սուլթանին նուէր ղրկուած պատուանշանն այսօր մայրաքաղաքս կը բերուի ռուսական թղթատարով։ Կըսուի թէ ադամանդեայ պատուանշան մ'է, ծանրագին ադամանդներով, յակինթներով և զմրուխտներով զարդարուած, մանաւանդ մէջտեղի ադամանդն որ մեծակ է։ Եթէ ռուսական սուրհանդակն այս առաւօտ հասնի, Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնատարաց ընկերակցութեամբ և պաշտօնական համազգեստիւ, այսօր իսկ պատիւ պիտի ունենայ մատուցանել զայն Ն. Կայսերական Վեհափառութեան։

Հաւանական չթուիր թէ Կ. Պոլսէն յատուկ պատգամաւորութիւն մը ղրկուի ի Բեդրպուրկ, Նիշանը Իմթիյազի պատուանշանը Ռուսիոյ վեհ. կայսեր ընծայելու համար։ Այս պաշտօն պիտի յանձնուի Բեդրպուրկի Օսմ. դեսպան Շաքիր փաշայի։

Գոհութեամբ կը լսեմք, թէ Բէժիի գործոց քննութեան համար Եւրոպայէն մայրաքաղաքս եկող քննչաց հետ կը գտնուի՝ մեր ազգայիններէն Մեծ. Նազարէթ էֆէնտի Ալլահվէրտի, իբր քարտուղար Պ. Պերժէի, որ ի Փարիզ Օսմանեան Պանքայի ներկայացուցիչն է։

Վիէննայի «Բրէտի Անշթալտ» պանքային տնօրէն Պ. Ջիֆֆէր Գաւագի առջեւ իւր քարանթինան լրացուցած լինելով, շաբաթ առաւօտ Պոլիս մտաւ, և Բերա անգլիական պանդոկն օթեւանեցաւ։

Հինգշաբթի օրը Բ. Դուռն հեռագրաւ հրահանգ տուաւ Սոֆիայի օսմանեան գործակատարին, որպէսզի վերջնապէս ի պաշտօնէ մերժէ Պ. Վուլքովիչի Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատար անուանման առաջարկն։

Կըսուի թէ Թուրքօ–ռուսական վերջին պատերազմին վնասեալ ռուս հպատակք՝ որք վեց միլիոն Ֆրանք վնասուց հատուցում կը պահանջեն, տրամադիր չեն եղեր ընդունիլ Բ. Դրան կողմէ դեկտեմբերի սկիզբը վճարելի 54,000 ոսկւոյ թերհաշիւն, և կը պահանջեն որ միւս թերհաշւոց վճարման համար երաշխաւորութիւնք տրուին։

Թայմզի Կ. Պոլսոյ թղթակից Պ. Մաքէնզի Ուալլէս շաբաթ օրը Վառնայի շոգենաւով Լոնտոն ուղեւորեցաւ։ Էքսբրէս լրոյ մը կը յիշատակէ թէ անգլիացի թղթակիցը ժամանակ մը չպիտի վերադառնայ։

Հազարապետ Սէյֆէտտին և Րայիֆ պէյերն մայրաքաղաքս վերադարձան Գաղղիայէն, ուր գացած էին՝ ի դիմաց օսմանեան կառավարութեան, ներկայ գտնուիլ զինուորական մեծ հանդէսներուն։

Զինուորական գործոց նախարար Ղազի Օսման փաշա՝ երէկ անձնական տկարութեան պատճառաւ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախարարաց ժողովին։

Գաղղիական դեսպանը նախընթաց օրն երեկոյեան դէմ Բ. Դուռն երթալով՝ տեսնուեցաւ Մեծ Եպարքոսին հետ։

Դեսպանատանց թարգմանք նախընթաց օրը Բ. Դուռն երթալով՝ Պայրամի տօնը շնորհաւորեցին Մեծ Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին։

Առեւտրական պաշտօնատունն երկու հանդէս պիտի հրատարակէ, ութօրեայ և հնգետասանօրեայ, վերջինը՝ մեծ դիրքով։

Բարիզի քանի մը թերթեր կը ծանուցանեն թէ երբեմն մայրաքաղաքիս հռչակաւոր փաստաբաններէն Պ. Լը Տրվալիէ որ այժմ Եգիպտական Պարտուց Ֆրանսական պատուիրակ է, Գանձապետութեան պաշտօնի մը պիտի կոչուի։ Պ. Լը Տրվալիէի պիտի յաջորդէ ելմտական քննիչ Պ. Լիրօն տ'Էրօլ՝ որ Լոնտոնի եգիպտական դեսպանախորհրդոյն մէջ ընկերացաւ Պ. Պլինիէրի։

Էվգաֆի պաշտօնատան փաստաբան Մէհմէտ Շէհրի էֆէնտի գրեր է առ Թէրճիմանը–Հաքիքաթ, թէ կոմս Դամիանոյի և յիշեալ պաշտօնատան մէջ բացուած կալուածական դատը դեռ վերջացած չէ հակառակ լրագրաց ոմանց հրատարակութեան, և թէ՝ դատին մէկ մասը քաղաքային դատարանին Հուգուգի վերաքննութեան ճիւղին, և միւս մասն պետական խորհրդոյ ներքին գործոց ճիւղին քննութեան յանձնուած են։

Փար՝ առանց ստուգութիւնն երաշխաւորելու դրոյց մը կը յիշատակէ թէ Տէրքոսի ջրի ընկերութեան երկրաչափներէն մին ձերբակալուեր է։

Մայրաքաղաքիս ամերիկեան գործակատար Պ. Հիր աւելի առաջ Պ. Դրան ուշադրութիւնն հրաւիրած էր թէ ո՛րքան հարկաւոր է որ կայսերական կառավարութիւնն օտար ազգութեանց գործարանաց դրոշմի (մարքա) մենաշնորհը պաշտպանելու հոգ տանի։ Պետական խորհուրդն՝ որոյ յանձնուած էր խնդիրն, յայտարարած է թէ գործարանաց դրոշմի պաշտպանութիւնն այն երկիրներու համար միայն օգտակար կրնայ լինիլ, որք իրենց արուեստական արտադրութիւնները պաշտպանելու մասին փոխադարձ շահեր ունին։ Պետական խորհուրդն եզրակացուցած է թէ օսմանեան արուեստք այս կողմէն երկիւղ չունենալով, առ այժմ հարկ չկայ օտար ազգաց գործարանաց դրոշմները պահպանելու համար պայմանագրեր կնքել։

Տիարպէքիրի նախկին դատարանի Հուգուգի բաժնի նախագահ Մարուֆ էֆէնտի դատի ենթարկուեր է, իւր զեղծմանց պատճառաւ։

Մէմորիալ Տիբլոմաթիք գրեր է, թէ Վիեննայի օսմանեան հիւպատոս Վայս էֆէնտի՝ որ բաւական ժամանակէ հետէ Պոլիս կը գտնուի, հրաժարական տուած է։

Տիարպէքիրի նահանգին վերաքննութեան դատարանի նախագահ Իսմէթ պէյ՝ ուղեւորեցաւ ի պաշտօնատեղին։

Մայրաքաղաքիս ռուսական դեսպանի խորհրդական Պ. Օնու Տարտանէլ ուղեւորեցաւ։

Սպարապետի թիկնապահներէն Սալիմ պէյ՝ որ Եէմէն ղրկուած էր եօթներորդ բանակի վիճակը քննելու պաշտօնով՝ վերադարձաւ մայրաքաղաքս, պաշտօնն աւարտած լինելով։

Յայտնի է, թէ հանրային կրթութեան նախարարութեան համար պաշտօնատուն մը կը շինուէր Ճըղալ–օղլու։ Այդ շինութիւնն ու պէտք եղած կահաւորութիւնն աւարտած լինելով երէկ հոն փոխադրեցաւ կրթական նախարարութիւնն, և լեզուաբանութեան առժամանեայ վարժարան եղաւ պարպուած տեղն, մինչև ցաւարտ շինութեան վարժարանին որ ի Ճըղալ–օղլու։

Ճէրիտէի Հավատիս հետեւեալը գրած է այսօր.

«Վանայ կուսակալ Համիտ փաշա՝ պաշտօնատեղին ուղեւորած ժամանակ Խանեացի Խայրէտտին փաշայի վաճառած էր Թավշան–Թաշի ապարանքը։ Կը տեսնուէր, որ այս ապարանքին քովի գետնին վրայ գտնուող ճէզվիթ կրօնաւորք նոյն ատենէն հետէ ապարանքն ալ ունենալ կ'ըղձային, և կիմացուէր թէ յիշեալ կրօնաւորք առաւել ապարանքին գինը՝ աւանդաբար դարձուցած են Խայրէտտին փաշայի վրայ։ Ըստ որում ապարանքը շրջապատեալ է երկու մզկիթէ, վարժարանէ մը և մահմետականաց տուներէ, խեղճ բնակիչք կառավարութեան դիմեր են՝ ճէզվիթներն նոյն տեղէն արտաքսելու համար, և այդ խնդրագրեր պիտի մատուցանեն բարձրագոյն տեղեր ալ։»

Երբեմն Ելմտական նախարար Զիւհտի էֆէնտի, իւր անձնական ծախիւք մզկիթ մը կառուցանել տուած է ի Գըզըլ–Թօփրագ։ Սոյն նորաշէն մզկիթին բացման հանդէսը կատարուեցաւ Պայրամի առաջի օրը։

Այս պահուս Եւրոպիոյ մէջ մեծ աղմուկ յարուցած է, կ'ըսէ Ստամպուլ, Ժուռնալ տը Ս. Բեդրպուրկ լրագրոյն հրատարակած մէկ լուրն, իբր թէ Ռուս կառավարութիւնը, Թասոս կղզւոյն հիւսիսային կողմը, Գավալայի ծովախորշին մէջ ընդարձակ հողեր գներ է։ Ռուս թերթը կը յարէ թէ Ռուսիա այս վաճառականական կեդրոնին տէր լինելով, պիտի կարենայ յաջողապէս մրցիլ աւստրիական վաճառականութեան հետ, ի Մակեդոնիա, յԱրեւելեան Ռումէլի և ի Պուլկարիա։ Ուշադրութեան արժանի է որ յիշեալ հեռագիրը չյիշատակեր թէ այդ հողերն ո՛ւստի գնուած են և ի՛նչ եղանակաւ, այնպէս որ այս պարագայն իսկ բաւական է լրոյն ստուգութիւնը կասկածի տակ ձգել։ Բայց նկատողութեան առնուելիք ուրիշ պարագայ մ'ալ կայ։

Թասոս կղզւոյն հիւսիսային կողմը, Լաքոսի և Գավալայի ծովախորշին միջև ճախճախուտ վայր մը կայ, կամ լաւ ևս լճակ մը՝ Սարը–Շապան կոչուած։ Յոյժ վատառողջ կլիմայ մ'ունի և նաւահանգիստ մը հաստատուելու կարելիութիւն չընծայեր։ Անտարակոյս, կը յարէ Ստամպուլ, այդ ճախճախուտ հողերը չեն զոր Ռուս կառավարութիւնը գներ է աւստրիական վաճառականութեան հետ մրցելու համար։ Ուրեմն կը մնայ միայն Գավալայի նաւահանգիստը, բայց բաւական միամիտ լինելու է մարդ հաւատալու համար թէ Թուրքիա կրնայ երբէք այդ նաւահանգիստն օտար պետութեան մը յանձնել։ Հետեւաբար Ժուռնալ տը Ս. Բեդրպուրկի հրատարակութիւնը պարզապէս սուտութիւն մ'է։

Վիէննայի Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ լրագիրն ալ այս խնդրոյն վրայ խօսելով, հետեւեալ դիտողութիւնը կ'ընէ,

«Կրնայ լինիլ որ ռուս վաճառատուն մը գործակալութիւն մը հաստատած լինի ի Գավալլա, բայց այդ պարագայի մէջ, աւելի անգլիական վաճառականութեան հետ պիտի մրցի քան թէ աւստրիականին։ Ծանօթ իրողութիւն մ'է թէ Լիմի ձորին մէջ հաստատեալ աւստրիական զօրքերը հարկադրեալ են անգլիական արտադրութիւնները նախապատիւ համարել, իրենց պիտոյքը հոգալու համար։»

Նախորդ թուով պատմեցինք Յունաց պատրիարքական ընտրողական ժողովոյ ուրբաթ աւուր նիստն։ Աւասիկ այդ նստի վրայ մի քանի տեղեկութիւնք ևս։ Կառավարական Թէզքէրէին ընթերցումէն յետոյ, որով եկեղեցական առանձնաշնորհմանց խնդիրը վերջացած կը նկատուէր, ժողովն՝ Նէնիտոէնս Տիմիթրաքի էֆէնտիի առաջարկութեամբ, որոշեց շնորհակալեաց ուղերձ մը մատուցանել առ Օգոստ. Սուլթանն։

Հարկ կը համարիմք նաև դնել աստ Բ. Դրան մատուցեալ ընտրելեաց ցանկը, քուէից կարգաւ։

	քուէ
1. Եփեսոսի մետրապոլիտ, և Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Ագաթանգեղոս	21
2. Կիզիքոնի մետրապոլիտ Տ. Նիկոդիմոս,	12
3. Նիկոմիդիոյ մետրապոլիտ Տ. Ֆիլոթէոս,	9
4. Նախկին Պատրիարք, Տ. Յովակիմ,	8
5. Տէրքոսի մետրապոլիտ, Տ. Յովակիմ,	5
6. Ամասիոյ մետրապոլիտ, Տ. Սոփրոնիոս,	4
7. Հերակլէի մետրապոլիտ,	2
8. Նիկիոյ մետրապոլիտ, Տ. Դիոնեսիոս,	2
9. Եանենայի մետրապոլիտ Տ. Սոփրոնիոս,	2
10. Բելակոնիոյ մետրապոլիտ,	2
11. Միտիլլիի մետրապոլիտ,	2
12. Քաղկեդոնի մետրապոլիտ,	2
13. Սիլիվրիի մետրապոլիտ Տ. Գերմանոս,	1

Քուէհամարը կատարուելէն յետոյ, Ս. Սինոդը խնդրեց որ նախկին Պատրիարքի անունը ցանկէն դուրս հանուի, դատաստանի տակ նկատուելով։ Այս առաջարկութեան վրայ աղմկայոյզ վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ, և որովհետեւ անկարելի եղաւ որոշման մը յանգիլ, շարունակութիւնը թողուեցաւ յաջորդ նստին՝ որ կը գումարի այսօր։

Թարիգ Եգիպտական պարտուց գլխաւորին դադարման վրայ խօսելով, կըսէ թէ Լոնտոնի օսմանեան դեսպան Միւզիւրիւս փաշա դեսպանախորհրդին մէջ ձայնակցեր է տոկոսեաց զեղչման առաջարկին, բայց այս մասին Բ. Դրան կարծիքն ճիշդ կերպով յայտնի չէ դեռ. կըսուի թէ Օսմանեան կառավարութիւնն համակարծիք է այն տէրութեանց, որք կը պնդեն թէ եգիպտական Գանձը կարող է կանոնաւորապէս վճարել երկրին պարտքը։ Պարտուց յարդարման օրէնքին մէջ այս մասին հարկ եղած երաշխաւորութիւնք տրուած լինելով, կը յարէ Թարիգ, Անգլիա իրաւունք չունի, ինքն առանձինն եղծանել այս օրէնքը որ բարեփոխուելու համար իսկ բոլոր տէրութեանց միահամուռ համաձայնութեան կը կարօտի։

Սէլանիկի զինուորական վարչութեան նախագահ Միրլիվա Ապտուլլահ փաշա՝ որ հիւանդ էր, մեռեր է։

Շքոտրայի հրամանատար Ֆերիք Հաֆըզ փաշա՝ Իսկիւտարէն Ֆաթիհի բնակարանը փոխադրուեր է ըստ հրահանգի բժշկաց, որ այս օրերս ծանրացեալ կը տեսնեն Հաֆըզ փաշայի հիւանդութիւնը։

Նիկոմէէն Հաճի Եղիա և Ստեփան ստորագրութեամբք երկու հեռագիրք ուղղուեր են առ Թէրճիմանը–Հագիգաթ։ Հաճի Եղիա կը գանգատի Նիկոմէի Նայիպ Սայիտ էֆէնտիի հետ, որ զինքն հրապարակաւ չարաչար նախատեր է, երբ առ դատական քննիչ բողոքեր է թէ Նայիպն իւր մէկ խնդրագիրը տարիէ մը հետէ յետաձգելով լքած է անլոյծ։ Ստեփան ևս՝ Սայիտ էֆէնտիի ինչ ինչ զեղծմունքը գրելով կը խնդրէ տնօրինել պարտուպատշաճն։ Թէրճիմանը–Հագիգաթ զանց ըրած է հրատարակել Սայիտ էֆէնտիի գործածած անվայել բառերն, բայց հեռագրոյ իմաստն ըստ այսմ համառօտելով՝ Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դրան և դատական նախարարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրած է։

Թէրճիմանը–Հագիգաթ հետեւեալը կը պատմէ.

«Պայրամի երկրորդ օրը, կեդրոնական բանտի տնօրէն Ալի պէյ, 13 մահմէտական ու քրիստոնեայ մարդասպան ու աւազակներ ութը ժանտարմայից ու պահնորդաց հետ Պայրամի շնորհաւորութեան համար կեդրոնական բանտը ղրկած ժամանակ, Թօփրագ–Սօղադ ըսուած տեղը ամենքն ալ փախչիլ սկսեր են, և պահնորդք ու ժանտարմայք հասեր ձերբակալեր են 10ը, և ասոնց մէջէն գաղթական Մուսթաֆա, որ 15 տարի բանտարկութեան դատապարտեալ է, դաշունով բանտին Մուսթաֆա անունով պահապանը վիրաւորած առեր բռներ է, իսկ մարդասպան քուրդ Բաշիտ և Տիլէյի Բանայօգ յաջողեր են փախչիլ, սակայն հետեւեալ օրը Բանայօգ ձեռք անցեր է, և միայն Բաշիտի համար դեռ խուզարկութիւն կը լինի։»

Փիլիպէի Թուրքերէն Հիլալ լրագրոյ արտօնատէր Շապան–զատէ Ահմէտ պէյ որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, ուղեւորեցաւ ի Փիլիպէ։ Թէրճիմանը Հագիգաթ գովելով Հիլալի արտօնատիրոջ ազգասիրութիւնն, և ծանօթութիւն տալով թէ լրագիրն Արեւելեան–Ռումէլիի նահանգին մէջ թէպէտ 1000ի չափ բաժանորդ ունի, բայց մահմետականք իրենց կրած զրկանաց պատճառաւ չեն կրնար վճարել իրենց բաժանորդագիններն, որով կը նեղուի արտօնատէրն, հարկ անհրաժեշտ կը լինի նպաստել, որպէս զի անխափան հրատարակուի այս լրագիրը ։

Իտարէի–Մախսուսէի Շէրէֆ–Րէսան շոգենաւով Տրապիզոնէն 50, և ռուսական Գոնիթանթին շոգենաւով Սամսոնէն 37 նոր զօրք մայրաքաղաքս փոխադրեցան երէկ ։

«Քանի մ'օր առաջ երեւան ելնելով թէ Ընդհանուր Պարտուց արժեթղթոց մէկ մասն, առանց ստորագրուած լինելու, շրջաբերութեան հանուած է, այս լուր բաւական շփոթութիւն պատճառեց Ղալաթիոյ Պորսային և առհասարակ ելմտական ակմբոց մէջ ։ Եւ վախցուեցաւ թէ մի՛ գուցէ հրապարակին վրայ կասկածելի բազմաթիւ արժեթուղթք գտնուին, որոց կտրոնները վճարուած չեն դեռ ։ Բարեբաղդաբար յայտնուեցաւ թէ այս երկիւղներն անհիմն էին ։ Արդ՝ թէև շփոթութիւնն անցած է, սակայն համառօտ բացատրութիւն մը աւելորդ չեմք համարիր ։

«Նախ յիշեցնենք մեր ընթերցողաց 1872 տարւոյ 9 առ % Գանձատոմսերու (Պօն տիւ Թրէզօր) շրջաբերութեան հանուիլը ։ Ապա որոշուեցաւ որ այս արժեթուղթք Ընդհ. Պարտուց 5 առ % արժեթղթոց հետ կարենան փոխանակուիլ եթէ արժէտէարք ուզեն։ Երբ փոխանակութեան ժամը հասաւ, 5 առ % արժեթուղթք պէտք եղած թուով տպուելով, Ելմտական Պաշտօնատան յանձնուեցան ։ 9 առ % Պօն տիւ Թրէզօր ունեցողներէն շատեր օգուտ քաղեցին առիթէն, 5 առ % արժեթղթոց հետ փոխանակելու համար զանոնք, իսկ այլք չփոխանակեցին ։ Այսր հետեւանքն եղաւ որ 5 առ % արժեթղթերէն չստորագրուած մաս մը Ելմտական Պաշտօնատան մէջ ի պահ մնաց ։ Ասոնց անուանական արժէքն է 8,667,880 օսմ. ոսկի, և բնականաբար 1881 դեկտեմբեր 20ին կնքեալ դաշնագրի տրամադրութեանց համաձայն պատրաստուած կանոնագրի չենթարկեցան, ըստ որում այդ արժեթուղթք 9 առ % Պօն տիւ Թրէզօրներու կարգին մէջ էին, որք կանոնագրին մէջ կան արդէն ։ Այս արժեթղթերէն փոքր մաս մը այս կամ այն կերպով Ելմտական Պաշտօնատունէն դուրս հանուած է․ յայտնի չէ թէ այս բան գողութեա՞ն մը արդիւնք է թէ սխալանքի մ'արդիւնք, որ չէ բացատրուած ցարդ ։ Այսպէս 5 առ % արժեթուղթք հրապարակ ելան ։ Ասոնց անուանական արժէքն է 15 հազարէն 16 հազար ոսկի, հետեւաբար հրապարակի վրայ իրական արժէքն է 1,200էն 1,300 ոսկի ։ Նոյն կարգի միւս՝ արժեթուղթք ամենքն ալ յապահովի պահուած կան Ելմտական Պաշտօնատան մէջ ։ Այսպէս շփոթութիւն պատճառելու տեղի չկայ բնաւ ։ Կայսերական Պանքան կրնար վերստին դնել այդ արժեթղթերն յանուն Ելմտական պաշտօնատան, բայց որովհետեւ այդ երկու հաստատութիւնք ալ լաւ գիտեն թէ եղած անկանոնութիւնը խիստ աննշան գումարի մը վրայ է, իմաստութեամբ խորհեցան թէ շփոթութիւնը շուտով պիտի անցնի և կառավարութեան շահերն ինքնին աւելի լաւ պիտի պաշտպանուին՝ գործն իր վիճակին մէջ թողլով ։ Կառավարութիւնը բնականաբար պատասխանատու է․ բայց խնդրոյ առարկայ եղած գումարն այնքան չնչին է որ այդ պատասխանատուութիւնը մեծ կարեւորութիւն չստանար ։ Այսու հանդերձ ցաւալի դիպուած մ'է որ Գանձատոմսից մթերանոցին ձեռք դպած լինի և կամ այնպիսի սխալուած մը պատահած որ արժեթղթերէն մաս մը, թէև փոքր, մթերանոցէն դուրս հանուի ։ Խիստ քննութիւն մը գործը պիտի պարզէ, բայց առայժմ արժետէարք վախնալու բան մը չունին ։» (Իւնէէրն Էգօնօմիք)

Նէօլօղոսի մէջ կը կարդանք ։

«Կայսերական կառավարութիւնն որոշած է, ինչպէս ծանուցուեցաւ, մանր դրամ կոխել առօրեայ առեւտրոյ դիւրութեան համար ։ Շատեր այս լուրն առնլով այնպէս մը նկատեցին թէ դրամական խնդրոյն լուծումն հարթելու սկզբնաւորութիւն մը կը լինի ։ Եթէ ստոյգ են մեր տեղեկութիւնք, Կայս. կառավարութիւնը տակաւին ո՛ և է որոշում տուած չէ, ո՛չ Օսմանեան Պանքային հետ համաձայնութիւն մը գոյացնելու և ո՛չ ալ այս խնդրոյն համար իրեն ներկայացեալ ծրագրոց մին ընդունելու համար ։ Կը սիրենք հաւատալ թէ Կայս. կառավարութիւնը, նկատելով մանր դրամի նուազութեան երեւէն ժողովրդեան կրած նեղութիւնը, պիտի հաճի տնօրինութիւն մ'ընել ։»

Առողջապահական վարչութիւնն հետեւեալ տեղեկութիւնը կը հաղորդէ մեզ ։

Օրանի (Ալճէրիա) մէջ քօլէրա ծագած լինելով, Ալճէրիայէ եկող նաւերն Ֆրանսայէն, Իտալիայէն և Սպանիայէն եկողներուն նման 10 աւուր ամբողջ քարանթինայի ենթարկուած են Ափրիկեան Տրիպոլոյ, Պէրութի և Իզմիրի մաքրանոցաց մէջ, առանց հաշուելու ուղեւորութեան օրերը ։ Օսմանեան ուրիշ ո և է նաւահանգիստներու մէջ չպիտի ընդունուին այդ շոգենաւք ։ Այս քարանթինան հաստատուած է ներկայ թուականէն սկսեալ ։

5 հոկտ. 1884

Բերայի ոստիկանութիւնը մի քանի անձինք ձերբակալած է որք ի նպաստ մահմետական կրօնական հաստատութեանց հանգանակութիւններ կընէին կեղծ տոմսակներով ։ Ասոնց մէջ կը գտնուին Ղալաթիոյ ոստիկաններէն Սրապ Ասլան էֆէնտի և Թատրոնաց քննիչ Հիլմի էֆէնտի ։

Արեւելեան Րումէլիի մաքսատանց քննիչ և Անդրիանուպոլսոյ անուղղակի տրոց տնօրէն Քեամիլ էֆէնտի, որ քանի մի շաբաթէ հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ այս շաբաթ օր ։

Նախընթաց օրը Ֆէրիգիւղի կողմերը չորս զինուորք արբեալ վիճակի մէջ և սուր ի ձեռին փողոցին մէջ կը վազէին, սպառնալով անցորդաց ։ Ճամբուն վրայ գտնուող կանայք և տղայք սարսափահար խոյս կուտային և չարիք մը պիտի պատահէր, եթէ տեղւոյն հարիւրապետը չհասնէր, չբռնէր զանոնք և բանտ չղրկէր ։

Լա Թիւրքի կը պատմէ թէ՝ շաբաթ, կէս օրին միջոցները, Պ. Վօլֆի անուն Իտալացի երկրաչափը Ղալաթիա, Վօյվօտային օտակայ փողոցներէն մէկէն անցած պահուն կը տեսնէ որ երեք հոգի՝ որ Թուրք լինել կը կարծուին, փոքրահասակ տղայ մը բռնի մօտակայ գաւեհիկ փողոց մը տանել կուզէին ։ Պ. Վօլֆի, մարդասիրական զգացումէ մը դրդեալ, կանգ կառնու և տղան ազատել կուզէ մարդոցը ձեռքէն, յանդիմանելով զանոնք ։ Յայնժամ չարագործք իրենց կատաղութիւնը Իտալացւոյն վրայ դարձնելով, վրան կը յարձակին և դաշոյնի քանի մի հարուածով ծանրապէս կը վիրաւորեն խեղճը կոնակէն և թեւէն ։ Վիրաւորեալն արիւնլուայ վիճակի մէջ կելնէ գետնէն և քանի մի մարդոց օգնութեամբ մերձակայ դեղարան մը կը տարուի և անտի Իտալական հիւանդանոցը ,

Այվալըգի մէջ անցեալ շաբթու յանդուգն գողութիւն մը տեղի ունեցեր է ։

Վաճառատան մը գրագիրը գիշեր ժամանակ իւր տիրոջ տունէն վաճառատուն վերադարձած ժամանակ, հինգ դիմակաւոր մարդիկ կը սպառնեն զինքը և քաղաքէն դուրս ամայի վայր մը կը տանին ։ Հոն վաճառատան ու դրամարկեղ բանալիները գրպանէն քովէն բռնի առնլով, ծառի մը կը կապեն երիտասարդը, և իրենք վաճառատունը երթալով, անարգել ներս կը մտնեն և 2000 ոսկի կը գողնան ։ Տեղական ոստիկանութիւնը գողերը փնտռելու հետամուտ է, բայց անոնց հետքը գտնուած չէ դեռ ։

Անցեալ շաբթու երեք չորս օր տեղացող յորդահոս անձրեւք բաւական վնաս հասուցած են մայրաքաղաքիս այլ և այլ կողմերը ։ Պէյքօզէն քիչ հեռաւորութեամբ, Ագ–Պապա գիւղն ողողուեր է, քանի մի տուներ փլեր են և հեղեղն աւեր տարեր է հնձոց մեծ մասը ։ Տէրքօսի ճամբուն վրայ եւս Ջրի ընկերութեան հողային շինութեանց մէկ մասը քանդուեր են ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՖՐԱՆՔՕ–ՉԻՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Շանկայ, 3 հոկտ.

Չինական կանոնաւոր զօրքեր յարձակեցան Ֆրանսական երեք թնդանօթակիր շոգենաւուց վրայ, որք Լօշ–Նան գետն ի վեր կ'ելնէին ։ Ֆրանսացիք 1 մեռեալ և 30 վիրաւորեալ ունեցան ։

Շանկայ, 4 հոկտ.

Լօշ–Նան գետին վրայ Ֆրանսական երեք թնդանօթակիր շոգենաւուց կռիւը փայլուն յաղթութիւն մ'եղաւ 4,000 Չինացւոց դէմ, զորս Ֆրանսացիք կը շարունակեն յետս մղել։

Չինացիք մեծ կորուստներ ունեցան ։

Շանկայ, 4 հոկտ.

Գուրպէ ծովակալն հոկտեմբեր 1ին Քէլունկի վրայ յարձակեցաւ․ հոկտեմբեր 2ին գրաւեց Քէլունկի բերդերը, զորս Չինացիք թողած էին բուռն դիմադրութենէ մը յետոյ։

Այս գործողութեան մէջ Ֆրանսացիք 4 մեռեալ և 13 վիրաւորեալ ունեցան, իսկ Չինացիք 100 մեռեալ և 300 վիրաւորեալ ։

Գուրպէ ծովակալն հոկտեմբեր 5ին յարձակումը պիտի շարունակէ ։

Փոխ–ծովակալ Լէսբէս հոկտեմբեր 2ին Թամսուի վրայ յարձակեցաւ ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ Ի ՍԵՐՊԻԱ

Պելկրատ, 4 հոկտեմբեր

Քաղաքական ակմբոց մէջ նախարարական տագնապ մը մօտալուտ կը նկատուի ։

ԼՈՒԾՈՒՄ ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ

Պուքրէշ, 5 հոկտեմբեր

Երէկ Երեսփոխանական ժողովոյ մէջ կարդացուեցաւ լուծման արքայական հրամանագիրը ։

Նոյն հրամանագիրը կը պատուիրէ որ նոյեմբեր 6ին կատարուին նոր ընտրութիւններն և նոյն ամսոյ 15ին գումարին Երեսփոխանական ժողովն և Ծերակոյտն ։

ՔՕԼԵՐԱՆ Ի'ՏԱԼԻԱ

Հռոմ, 4 հոկտ. եր.

Այսօր 28 հոգի մեռան քօլերայէ ի Նաբօլի, 28 հոգի ի Ճէնովա և 93 հոգի գաւառական տեղեր ։ Ընդ. ամենը, 149 հոգի ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 24 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս	Լոնտրայի վրայ	(պանքայի)	110
3 »	» »	(վճռ.կնին)	109 5/8
3 »	Բարիզի »	(պանքայի)	22 90
3 »	» »	(վճռ.կնին)	22 97 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ (Գ. Կ.)	դհկն.	8 13
Պօրսային գոցուելէն վերջը	» »	8 13 1/2
Այսօր Բերայի մէջ	» »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	» »	8 15
Բարձրագոյն գին	» »	8 15
Նուազագոյն	» »	8 15
Կէս օրին	» »	8 15
Իւնիֆիէ Եգիպտական		66 37 1/2
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		66 35
Բերայի մէջ		— —
Այս առտու բացուեցաւ		66 30
Կէս օրին		66 30
Հէվալէսիզ		30
Բեզօր գօնսօլիտէի		23
» իւնիֆիէի		— 6
Փոխառութիւն 1863 (Գ. Կ.)	ֆր.	62
» 1865 »	»	51 50
» 1869 »	»	46
» 1873 »	»	41 50
Պօն տիւ Թրէզօր	Անգլ. Լր.	18 375
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	41 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	380
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»	82

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	3 27
Քրէտի ժէնէրալ (Գ. Կ.)	Օսմ. Լր.	6 20
Պանք տը Գօնս	»	5 28
Սօս. Շանժ է վալէօր	Օսմ. Լր.	3 30
Թրամուէյ	» »	292 1/2

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 8
Բօլ իմբէրիալ	»	90 7
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	8 93
» արծաթ	»	89 30
Ֆիօրին	»	9 2
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 3
Վեցնոց	»	103 10
Հինգնոց	»	103 20
Մէթալիք	»	98
Պղինձ	»	800
Թղթադրամ	»	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 4 Հոկտեմբեր ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	101 1/4
Օսմ. բացուեցաւ	7 11/16
» » գոցուեցաւ	7 5/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	10 1/2
» » 1869	9 1/8
» » 1871	68
» » 1872	18
» » 1873	8 1/8
Փոխառութիւն 1877	80 1/4
Պանք Օթօման	12 1/2
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	94 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	60 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	84 5/8
Տայրա Սանիէ	59
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօշիլտ)	82 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	102 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—

Վիէննա, 4 Հոկտեմբեր ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 80
Օսմանեան երկաթուղի	20 20

Բարիզ, 4 Հոկտ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % բաց	109 07 1/2
» » 3 % բաց	78 35
Օսմանեան քօնսօլիտէ բանուեցաւ	7 70
» » գոցու. (գ. կ.)	7 72 1/4
» » 1865	52
» » 1869	46
» » 1873	41
Օսմանեան երկաթուղի	42
» Րէժիի բաժնեթուղթք	518 75
Պանք Օթօման	565
Գրէտի Լիօնէ	545
» Ֆօնսիէ	1318 75
Բաժնետոմս Լիօնի (գուբ. կոր.)	1232
Սուէզի ջրանցք	1917 50
Ռուսական 5 % 1877ի	98 3/4
Իտալական Ռանթ	96 60
Եգիպտական միացեալ գոց	306 25
Սպանիական (արտաքին)	61 7/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	369 37 1/2
5 % Հելլենական	356 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 18

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ» Ի

Աֆիօն Գարահիսար, 8 սեպտ.

Նահանգիս կուսակալ Վսեմ. Նազիֆ փաշա երեկ տեղս ժամանեց և ասպնջականեցաւ յապարանս Շէյխ Մէհմէտ փաշայի, որ քաղաքիս Թուրք հասարակութեան երեւելիներէն լինելով, մինչև Կուտինա ընդ առաջ էր ելած Ն. Վսեմութեան ։ Արդէն առաւօտէն ի վեր Ս. Առաջնորդն և հայ ու Թուրք բազմաթիւ նշանաւոր անձինք քաղաքէս 1–2 ժամ հեռու ընդունելութեան գնացած էին և կէս օրէն առաջ իսկ խուռն բազմութիւն խմբուած էր Նորաշէն կառուղւոյն վրայ, և մօտակայ բլուր՝ որ ամփիթատրոնի ձեւով կը բարձրանայ և կ'իշխէ շրջակայ դաշտօրէից վրայ՝ լի էր պատուաւոր բնամնօք, երկու սեռէ ։ Քաղաքն ողջոյն շարժման մէջ է, և ամեն ոք եռանդով կը փութայ մասնակցիլ այս քաղաքային հանդիսին, որոյ նըմանը դուն ուրեք տեղի կ'ունենայ ։ Վերջապէս ժամ 11ին կը ժամանէ Ն. Վսեմութիւնը ։ Քաղաքին մօտ, կառուղւոյն երկու կողմը ուր ոգեւորութիւնն արտասովոր է, երկու կարգ շարուած են Սահակեան և Սմբատեան ընկերութեանց սանունք, եկեղեցական շապիկ հագած և ծաղկազարդ մոմեր ի ձեռին ․ Ն. Վսեմութիւնը մերձեցած պահուն Վեհ. Սուլթանին անուան նուիրեալ երգով մը ողջունելով՝ հինգ վայրկենի չափ ունկնդրեց ։ Յետոյ տեղեկութիւններ խնդրելով ուսանողաց ո՛ր ազգութեան պատկանելուն և քանակութեան և այլ նկատմամբ՝ Ընկերական վարժարանի ուսուցիչ Տ. Ս. Դ. Ներկայացաւ և հարկ եղած պատասխանները տուաւ Ն. Վսեմութեան, որ գոհութիւն և շնորհակալիք յայտնելով՝ մտաւ ի քաղաք ։ Օրը տարաժամեալ լինելով՝ ուղղակի Շէյխ փաշայի ապարանքն գնաց. մեծամեծք քաղաքին և կառավարութեան պաշտօնատարք շնորհաւորական այցելութիւն տուին ։ Այցելութիւնք կը շարունակուին և այսօր կառավարութեան պաշտօնատան մէջ ։ Վսեմ. Նազիֆ փաշա միջահասակ, աւելի առ մօրուօք, լուրջ և պատկառելի դիմօք մարդ մ'է շուրջ յիսնամենի։ Իրեն կ'ընկերանայ կառավարական քննիչ մը և քիչ օրէն կը մեկնի տեղէս, ամսոյս 18ին պայմանի օրը Պրուսա գտնուելու համար ։

—Քաղաքիս մէջ գիշերօթիկ վարժարան մը հաստատելու համար երկիցս հրամաններ հասան և այժմ մասնախումբ մը ձեռամբ շէնքին կառուցման համար գետին մը կ'որոշուի չորս հազար կանգուն տարածութեամբ, բարձրադիր և օդաւէտ ։ Յայտնի է թէ յիշեալ վարժարանը պիտի մատակարարուի տասանորդական տրոց վրայ բարդեալ գումարով և պաշտօնեայք հանրային կրթական նախարարութեան կողմէ պիտի ընտրուին ։

—Քաղաքիս ազգայիններէն Սարգիս էֆէնտի Ալանեան՝ որ անցեալ տարի վարչական ժողովոյ կ'անդամակցէր, Սալիսէի երրորդ աստիճանին արժանացաւ ։

—Երկաթուղեաց ընկերութեան կողմանէ երկրաչափք ամէն մ'աւելի ժամանակէ մ'ի վեր սկսած են, քաղաքէս երկու ժամ հեռաւորութեամբ Սրչանլը կոչուած դաշտին մէջ, չափել այն վայրերն ուր հաւանօրէն պիտի հաստատուի երկաթուղեաց գիծը ։

* *

Անցեալ ամսոյ վերջերը տեղի ունեցան ազգային Սահակեան վարժարանի տարեկան քննութիւնք․ ուսանողաց պատասխանիք գոհացուցիչ համարուելով՝ դասատուք ընդհանուր շնորհակալութեան արժանացան, և քանի որ այսչափ դոյզն ծախքով այսքան մեծ արդիւնք կ'արտադրուի, վստահութեամբ կրնանք ըսել թէ մի քիչ աւելի կանոնաւոր ընթացքով և զոհողութեամբ կարելի պիտի լինի արդիւնաւոր գործել և ազգային վարժարանէն սպասուած ակնկալութիւնքն ձեռք բերերել ։ Ծախուց հաւասարակշիռ չափով դրամ չգտնուելուն համար, դպրոցը փակուելու վըտանգին ենթակայ էր, բայց Ս. Առաջնորդին յորդորանօք դեռ ամիս մը շարունակելու յանձն առին Հոգաբարձուք և ուսուցիչք ։ Բայց վարանումն ալ հաճելի կացութիւն մը չէ ։ Լաւագոյն չէ՞ր արդեօք միանգամընդ միշտ վերջ տալ այն տագնապին՝ զոր ազգային վարժարանն անցունելու դատապարտուած է ամեն տարեգլուխ ։ Ուսուցիչք բարի և իրենց կարողութեան սահմանին մէջ աշխատասէր մարդիկ են, պատրաստ՝ իրենց տաժանելի ասպարիզին մէջ օրէ ցօր արժանաւոր հանդիսանալ ։ Բայց այսչափը բաւական չէ, պէտք է ամէն ոք ի գործ դնէ ինչ որ կը պահանջեն իւր կոչումն ու դիրքը ։ «Որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ՛» ։

***

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

—o—

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԵՆԱՑ ԱՐԺԷՔ

—

ԽՈՒԱՅԱԿԱՆ ՋԵՐՄԵՐ (1), ԾԱՂԻԿ (2), ԿԱՐՄՐՈՒԽՏ (3), ՀԱՐԲԱՆԻԹ (4).

Խուացական ջերմերն՝ դեղին ջերմին և մաղձացաւին չափ կոտորած չեն ըներ․ սակայն և այնպէս տարուէ տարի ժողովուրդք իրենց այնչափ հարկ մը կը վճարեն որ կարժէ անոնցմով ալ զբաղիլ ։ Աշխարհահամարի սակաւութեան պատճառաւ ճշգիւ չենք կրնար գիտնալ զայն, բայց մեծ քաղաքաց վիճակագրութիւններէն գոնէ մերձաւոր կերպով հաշիւ մը կրնանք հանել ։ Մ. Պէրդիլյոն 1883 տարւոյն Եւրոպայի 12 գլխաւոր քաղաքաց (5) մէջ այդ հիւանդութենէ մեռելոց ցուցակը մեզի տուած է՝ իւրաքանչիւրին դէմը դնելով իրենց բնակչաց թիւը ։ Ասկէց կը տեսնուի որ 11,514,455 բնակչաց մէջէն այդ մեծ կեդրոնները 2,237 հոգի ծաղկէ կորսնցուցին, 4,145 հոգի կարմրախտէ և 7,419 հոգի հարբանիթէ ։ Ծաղիկը շատ աւելի կոտորած կընէ գիւղերը քան թէ քաղաքները, որովհետեւ պատուաստը այնքան տարածուած չէ գիւղ տեղուանք․ նոյնպէս ալ հարսանիթի տարափոխիկ հիւանդութիւնը աւելի մահաբեր կըլլայ գիւղօրէից մէջ, որովհետեւ հիւանդները այնչափ աղէկ խընամուած չեն և պէտք եղած զգուշութիւնները չեն ըլլար ։ Սակայն այդ տարբերութիւնը հաշուի չդնելով, և հաւասարապէս ենթադրելով այս երեք հիւանդութեանց եւրեւէն համեմատական կերպիւ մեռելոց թիւը, ամբողջ Եւրոպայի համար 393,240ի կը հասնի, որ նախորդ պատճառաբանութեանց վրայ հիմնուելով և կլոր հաշուով 393 միլիոն Փռանքի սպառելի գումարը կը ներկայացնէ ։

Այս հարկը թեթեւցնել շատ դիւրին է․ քանի մը ընդհանուր զգուշութիւններ և քիչ մը յարատեւութիւն բաւական են։ Անհաւատալի բան մ'է որ 1883ին, Ճէննէրի գիւտէն դար մը ետքը, 11 1/2 միլիոն բնակչաց մէջէն 2,237 հոգի ծաղկի հիւանդութենէ կորսուին և այդ ալ Եւրոպայի գլխաւոր քաղաքաց մէջ ։ Տակաւ առ տակաւ բանակաց մէջէն բոլորովին կանհետանայ, ի շնորհս կրկին եւ կրկին պատուաստից (6) ։ Նոյն զգուշութիւնները քաղաքացւոց վրայ ալ նմանապէս պէտք է յաջողին ապահովաբար ։ Գիտեմ որ դիւրին չէ գործադրելը, արդիւնքն ալ ո՛չ այնքան արագ և ո՛չ այնքան կատարեալ, հարկաւ աւելի ժամանակ պիտի պահանջէ, տարբերութիւնը այդ է ։

Ամեն երկրի մէջ ծաղկի հիւանդութեան տարածուելուն դէմ միջոցներ ձեռք առնուած են․ կան տեղուանք ուր պատուաստը օրէնքով պարտաւորիչ եղած է, բայց ոչ ուրեք իմ գիտցածս ամենուն դիւրամատչելի ըլլալու ջանացած են զայն, այնպէս որ աշխարհին մէկ կողմէն միւսը պատուաստելու գործողութիւնը կառավարութեան ձեռօք կանոնաւոր կերպով կարգադրուած ըլլայ․ ըսել կուզեմ թէ ամենէն աննշան փոքրիկ տեղուանք նոյն իսկ, իւրաքանչիւր ոք պէտք է կարենայ որոշեալ օրին, առանց տեղափոխուելու, առանց նեղութեան և առանց ծախքի առ ձեռն պատրաստ գտնել պատուաստը․ և սակայն անով պէտք էր սկսել․ մի միայն Ֆրանսա Քօշինշինի մէջ ըրաւ զայդ և կատարելապէս յաջողեցաւ ։ Երբ Ֆրանսա իւր տիրապետութիւնը հոն հաստատեց, ծաղիկը մեծամեծ հարուածներ կընէր այդ ընդարձակ երկրին մէջ․ համաճարակ հիւանդութեանց ժամանակ՝ մեռելոց թիւը ահաւոր էր․ արդարեւ միջին հաշուով, ամեն ընտանիք հինգ [illegible] երկուքը կը կորսնցնէր և կարելի չէր հանդիպել չափահաս մը որ այդ հիւանդութեան նշանը չկրէր ։ Գիտենք որ Ճէննէրի գիւտէն առաջ գրեթէ մի և նոյն բանն էր յԵւրոպա․ Նոյնը կը տեսնուի դեռ Ասիոյ և Ափրիկէի խորերը և ուր որ պատուաստը մուտք չէ գտած ։ Քօշինշինի մէջ խարխափելով ընթացան առ վայր մի, մինչեւ որ պատուաստելու գոհացուցիչ ձեւ մը բռնեցին ։ Թղթատանց բըժիշկներու առջի բերան յանձնուեցաւ, բայց չէին կրնար հասնիլ իրենց սակաւութեան և ցրուած ըլլալուն պատճառաւ ։ Այն ժամանակ պատուաստը երկրին բնիկներուն յանձնուեցաւ, որ գիւղէ գիւղ կը տանէին զայն․ բայց քիչ ատենէն զգալի եղաւ որ բոլոր իրենց տրուած դասերովը՝ ո՛չ իրենց գիտութեանը և ո՛չ համեստութեանը վրայ կրնար վստահացուիլ ։ Այն ատենն է որ երկրին կուսակալը 1878 ի մարտ 21 ին վճիռ մը արձակելով այժմեան դրութիւնը հաստատեց ։ Թղթատանց բժիշկներուն պարտականութիւնն է պատուաստը միշտ պատրաստ ունենալ և ժահրին պահպանութիւնը ապահովել․ երկու առաջին կարգի բժիշկներ, տարին երկու անգամ, կայցելեն այդ գաղթականութեան 19 վիճակները, ամեն դեղերու մէջ պատուաստելով այն ամեն տղաքը որ չեն կրցած տարուէն վիճակին գլխաւոր տեղը․ ուրիշ պաշտօն չունին ։ Այսօր 1,595,540 [illegible] ժողովուրդէն 300,000 էն աւելի են պատուաստուած են, և որովհետեւ գրեթէ ամեն չափահասք ծաղիկ հանած են, այդ հիւանդութիւնը ալ իրեն ճարակ չկրնար գտնել և հինգ վեց տարիէ ի վեր խօսքը անգամ չկայ ։ Սկիզբները, դեռ նոր գրաւման միջոցին, Աննամցիք կը դժկամակէին պատուաստելու գործողութեան, բայց պարզ տուգանքներով բաւական եղաւ զիրենք ուղղութեան բերել․ այսօր արդիւնքը տեսնելով իրենք իրենց պզտիկները կը բերեն բժշկին ։ Իրենց Քամպօճի դրացիները որ մեր իշխանութեան հպատակ չեն, պատուաստողներուն կաղաչեն որ իրենց երկրին ալ գան գործելու՝ զիրենք ալ ապահովցնելու այդ հիւանդութենէն ։

Ինչ որ Քօշինշինի մէջ ըրինք, որն որ Ֆրանսայի ընդարձակութեան մէկ իններորդն է, և բազմաբնակութեան մէկ քսաներորդը, ճանբայներէ և հաղորդութեան միջոցներէ զուրկ երկրի մը մէջ երկու բժիշկով՝ որոնք ստիպեալ են մերթ նաւակով մերթ ձիով կամ եզան սայլակով երբեմն փիղերու վրայ հեծած և շատ անգամ ոտքով հետերնին քշել պատուաստի [illegible] և կազմածը, շատ աւելի դիւրաւ կարելի է գործադրել Եւրոպայի զանազան երկիրները ուր ամեն տեսակ ճամբայներ կան և բժիշկները բազմաթիւ են․ բաւական է կամենալ ։ Վախնալու ընդդիմութիւն մը չկայ․ բայցի քանի մը ճաթած խելապատակներէ, Եւրոպայի մէջ ոչ ոք կը վախէ պատուաստէն․ աւելի անհոգութեան և ինքնաբուն դանդաղութեան դէմ է որ պէտք է մաքառիլ ։

Իսկ գալով անհատական ազատութեան խնդրոյն զոր կուզեն առարկել այս խնդրոյն մէջ, հոս ամենեւին գործ չունի ։ Անհատական ազատութեան սահմանը մէկ կողմէն ուրիշին ազատութիւնն է և միւս կողմանէ հասարակաց ապահովութիւնը ։ Ընտանեաց հայր մը ոչ եւս իրաւունք ունի տանը մէջ անպատուաստ զաւակներ պահել, որոնք ծաղկի հիւանդութեան կրնան ենթակայ ըլլալ և բոլոր թաղին մէջ զայն տարածել, որչափ որ մէկը ո եւ է պայթուցիկ նիւթերու (տինամիդ ևն.) պաշար դիզել իւր տան գետնախոր յարկին մէջ՝ առարկելով թէ ինք հաւատ չընծայեր անոնց պայթուցիկ ըլլալուն, մանաւանդ որ այն երկիրներ յորում անհատական ազատութիւնը յարգուած է պատուաստի նկատմամբ՝ ծաղկի հիւանդութեամբ վարակելոց համար ամեն զգուշութիւն ձեռք կառնուն ։ Ամերիկայի մէջ ժանտախտէ բռնուածներու պէս կը վարուին անոնց հետ, բժիշկները պարտաւորեալ են անոնց համար իմաց տալ ապա թէ ոչ ծանր տուգանքի կենթարկին ։ Քաղաքաց առողջապահական ժողովները բռնի կրնան զանոնք ծաղկի հիւանդանոցները ղրկել, երբ բաւական կզզիացեալ ապահովութեան վիճակի մէջ չեն [illegible] իրենց՝ իւրաքանչիւրն իւր տանը մէջ ։ Վերջապէս 1881 յուլիս ամսոյն գաղթականաց գալուն վրայ՝ թեթեւ յաւելում մը նկատուելով ծաղկի հիւանդութեան, երկրին մէջ մեծ յուզում պատճառեց․ Չիքակօյի մէջ առողջապահական ընդհանուր ժողով մը գումարուեցաւ, Միացեալ — Նահանգաց առողջապահական խորհրդարանները հոն իրենց ներկայացուցիչները ղրկեցին, եւ շատ խիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան գաղթականաց մասին ։ Բոլոր Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Զուիցերիոյ, Հօլանտայի, Բաւ[illegible], [illegible] և [illegible] մէջ բժշկաց կողմանէ իմաց տրուիլը պարտաւորիչ է․ յԱնգլիա և ի Պէլճիքա բարուց և սովորութեանց կարգը անցած է․ ի Ֆրանսա միայն անոնց վրայ նոյն սպասարկութեան միջոցները կը գործածուին ։

Ամեն ուրեք, բայց ի Ֆրանսայէ, կանոնական կարգադրութիւններ ընդունած են ծաղիկ հիւանդութիւն ունեցողները կզզիացընելու թէ՛ հիւանդանոցներու և թէ՛ իրենց տան մէջ, [illegible]

[illegible]

ԺԻՒԼ ՌՕՇԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ ՍԱՓՐԻ
ԽՐԱՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
(Հոմէոպաթիա)

Ի Պէտս Ազգային Վարժարանաց

Սոյն օգտակար գրքոյկը, Հրատարակութիւն Հալիփիճեանց վարժարանի, կը վաճառուի Միացեալ ընկերութեանց գրատներն և ամէն հայ գրավաճառաց քով ։ Գինն է 4 դահեկան ։

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ կարող պիտի լինի մեքենայով ջուր մատակարարել ի ԲԵՐԱ, ԿԱԼԱԹԱ և ՎՈՍՓՈՐԻ գիւղերը մինչև ԵԿԵՆՄԱՅԻՍ 1, 1884 տարւոյ [illegible] ։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեանց դրասենեակները կը գտնուին Բերա Թէքէ-Պաշի փողոց, թիւ 45, և Ղալաթիա Վոյվոտա փողոց, թիւ 14։

Բաժանորդագրութիւնը մէկ տարւոյ համար կը լինի և եռամսեայ կը վճարուի։

Կարելի է բաժանորդագրել հետեւեալ երեք կերպով։

1.— ԿՇՌԻ ՎՐԱՅ, որով տանը մէջ ջրամբար մը կամ ծորակ մը կը հաստատուի և 24 ժամի մէջ անդամ որոշեալ քանակութեամբ ջուր կը տրուի։ Օրը 165 օխայ ջրի համար եռամսեայ նուազագոյն գինն է 62 1/2 դրուշ ոսկի դրամ։

2.— ՀԱՇՒՈՅ ՎՐԱՅ, որուն ջուրին քանակութիւնը չափուի մասնաւոր գործիքով և իւրաքանչիւր խորանարդ մէթր ջուրի (1000 օխա) համար կը վճարուի 4 դրուշ ոսկի դրամ։ Այս գին [illegible] աւելի մեծ քանակութեան ջուր [illegible] համար գիները կը նուազին։ Օրը 165 օխայ ջրի համար եռամսեայ նուազագոյն գինն է 62 1/2 դրշ. ոսկի դրամ։

3.— ԸՍՏ ՀԱՇՒՈՅ [illegible] ։ [illegible] Վեց անձանց համար եռամսեայ գինն է 75 դրուշ ոսկի դրամ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՔ

[illegible]

Մ. ԲԷՊԷ
Ընդհանուր տնօրէն

Կամ առ Տեղեկութեանց, Թէքէ–Պաշի փողոց թիւ 45։

---

(1) Ֆիէվր էրիւբթիվ. (2) Վարիօլ. (3) Սքառլաթին. (4) Րուժօլ (քըզամուք) ։

(5) Լոնտրա, Բարիզ, Պերլին, Ս. Բեդրբուրկ, Վիէննա, Կլասքօվ, Պրուսէլ, Մարսիլիա, Քօբէնհակ, Լիվէրբուլ, Քրիսթիանա և Մանչէսթըր ։

(6) 1874էն 1878 Եւրոպական բանակաց մէջ 100,000էն 7 հոգի մեռան․ քանի որ Վիրտեմպէրկի 12 քաղաքաց մէջ միջին հաշուով 100,000էն 20 հոգի, Ֆրանսա 100,000էն 15 հոգի, Իտալիա 7, Բրուսիական բանակին մէջ միջին հաշուով տարին 100 հոգիէն՝ պատուաստելներով 3ի իջաւ մինչեւ 1873, և այդ թուականէն ի վեր և ոչ մէկ հոգի մը ծաղկէ կը մեռնի ։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ 1,852,000 Անգլ. Ոսկի
Պահեստի դրամ 274,155 » »

LONDON AND LANCASHIRE

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

Այս ընկերութիւնն չափաւոր գիներով ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնայ ընդունիլ, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պոլսոյ և մօտակայ գիւղերու մէջ. գիներու և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն առ.

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ
Ր. Ֆ. ՐԱՈՒԹ
Ղալաթիա, Հալաճեան խան 16–17
ԴԵՐ–ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ
Յ. ԱՍԱՏՈՒՐ
Կ. Պոլիս, Կամուրջի գլուխ, Եէնի-ճամի 32

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ԵՐԿՐԱՉԱՓԱԿԱՆ ԴԻՏԵԼԻՔ
Հանդերձ բազմաթիւ նկարներով և վարժութեամբք

Կը պարունակէ 50 ի չափ մեծ ու փոքր պատկերներ։

Գին 5 դահեկան արծաթ

Շատ գնողներու համար մասնաւոր զեղչ կը լինի։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց գրասենեակն, Կալաթա, Կէօզէ Օղլու խան, Թիւ 42։

Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։

ՀԱՄԱՌՕՏ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Դպրոցաց համար
Հին պատմութիւն Արեւելեան ժողովրդոց
Հատոր Ա.
(Երկրորդ Տպագրութիւն)
Յօրինեց
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է Յ. Զէնճիրճեան էֆէնտիի գրատունը ի Կ. Պոլիս Մահմուտ փաշա։ Գին 6 ղրուշ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՇԱՀԱԿՑԱԿԱՆ ՌԷԺԻ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ԱԶԴ

Թուրքիոյ ծխախոտի Շահակցական Ռէժիի Վարչութիւնը նկատելով որ ամեն օր բազմաթիւ անձինք կը դիմեն իրեն պաշտօն խնդրելու համար, կը ծանուցանէ թէ իւր պաշտօնէից թիւն ամբողջացած լինելով, այսուհետեւ չպիտի ընդունի սոյնօրինակ խնդրագիրք։

Կ. Պոլիս, 13/25 օգոստ. 1884

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ

Քօնսոլիտէի քանի մը կտրոններու վճարման մասին տարակոյսներ ծագած լինելով, Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչական խորհուրդը պարտ անձին կը համարի ծանուցանել թէ հետագայ թուանշանները կրող բաժնեթուղթերը վերաբերութիւն չունին Քօնսոլիտէի պատկանող բաժնեթղթոց հետ, որոց տոկոսները և գլխավճարները իրեն կը վերաբերին 1881 դեկտեմբեր 8/20 ի Կայսերական Իրատէով։

Այդ բաժնեթուղթերն են .			[illegible]
611756	էն	685864	100
749233	»	751364	100
756365	»	775364	50
793439	»	800674	10
812411	»	814309	10

Կ. Պոլիս, 29 օգոստ. 1884

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՔԻՐԷՃ–ԶԱՊՈՒ, Թիւ 3 վաճառատան մէջ մեծ և փոքր քանակութեամբ կը վաճառուին հետեւեալները։
Հանքածուխ, ՆԻՒՔԱՍԼ և ՔԱՐՏԻՖ.
Ձուլելի երկաթ, ՔԱԼՏԷՐ — Թիւ 1.
Հանքածուխ, ՔՕՔ.
Տոկուն աղիւս, ՔՕՎԷՆ.

Բոլոր այս ապրանքներն ընտիր տեսակէ են և ԽԻՍՏ ԱԺԱՆԳՆԵՐՈՎ կը վաճառուին։

ԱԶԴ

Տօքթէօռ Ժան Ավկուստինի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը առաւօտեան ժամը 2էն 5 ½ Պէշիկթաշ, Պիլեալ–Մէյտանի Թաղ. ժողովրդեան Դեղարանը ծրիապէս հիւանդ կընդունի և կը դարմանէ։ 6—6

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Առ ծխախոտոյ գործակատարս

ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՄԵՏԱՂԵԱՅ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ
ՏՈՒՓԵՐՈՒ
մասնաւորապէս Ծխախոտի համար
ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԲՈՒԼԱՏԵԱՆ

Մենաշնորհեալ յՕսմ. Կառավարութենէ

ՇԱՏ ԱԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ թիթեղեայ տուփեր մասնաւորապէս ծխախոտի համար։

Գործին գեղեցկութեան, դիմացկունութեան և այլ ամենայն տեղեկութեանց համար դիմել առ

Խ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ
Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց Թիւ 38
Պոլիս, Եէնի-ճամի, Չիւքիւրճիլէր փողոց » 51

Գաւառներէ ուղղակի յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՌԸԼԻԷՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ –Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթալ, Եօրկիատիս խան, Պահչէ–գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա, Ալէքսիատի խան Թիւ 15։

ԱԶԴ

ԱԿՌԱՅԻ ՑԱՒ ՉԷՔ ՈՒՆԵՆԱՐ
ԵԹԷ գործածէք

(Ժիռօնտի) Սուլադ գաւառին Պէնէտիկտեան Կրօնաւորաց, Ակռայ մաքրող փոշին կամ դեղը որ 1880 ին Պրիւսէլի մէջ 2 ոսկի մետալ առած է, ինչպէս նաեւ մեծ մրցանակներ. այս դեղը հնարած է 1373 ին Բիէր Պուրսօ Փքբանացի Կրօնաւորը։

ԶԵՆՕՊԻԻ ՋՈՒՐ

Որուն՝ մրցմամբ չի կրնար հաւասարիլ ո՛չ մէկ դեղ. մազերուն իրենց բնական գոյնը տալու մասին։ Արդիւնքը քիչ օրուան մէջ կերեւի յաջող կերպով։ Գործածութիւնը խիստ դիւրին է. Ներկ մը չէ այս, այլ լուացման ջուր մը, որ մազերը կը պահպանէ եւ կը զօրացնէ, գոյն տալով։

ԼԱՀՕՐԻ ԲՈՒՏՐԱ

Փայլուն, փափուկ, թափանցիկ և ընտիր բուտրա մ'է որ շարունակ գործածուելով մորթը կը գեղեցկացնէ և կը փայլեցնէ, ո՛և է այլայլումէ զերծ պահելով զայն։ Խիստ փոքր մաս մը բաւական է ամբողջ երեկոյթի մը համար։ Փափուկ փետրեայ վրձինով կը գործածեն զայն և ապա կը սրբեն նուրբ կտաւով մը կամ կակուղ վրձինով։

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՆԵՐԿ Տօքթ. Բիշարտ

Վայրկենական կերպով մազերը և մօրուքը ներկելու համար կատարելագործեալ բաղադրութիւն մ'է, որ մորթին վրայ բիծ չի թողուր։

ՋՈՒՐ Տօքթ. Թօմըսի, վայրկենական կերպով մօրուք ներկելու համար

ԲՈՒՍԱԿԱՆ ՋՈՒՐ, գլուխ մաքրելու համար.

ՍԷՖԱԼԻՆ, դեղ Տօքթ. Ռուսօյի, մազ թափելու դէմ, որ թաղանթները կը հանէ և գեղեցիկ մազեր կը բուսցնէ, շարունակ գործածելով։

ԱՐՆԻՔԱԼԻՆ, Տօքթ. Ռուսօյի, գեղեցիկ թուալէթի ջուր, խածուածքի, այրուածքի, այտերու բորբոքման դէմ է։

ԷՔՍԹՐԷ, Թաշկինակի համար, ամեն տեսակ ընտիր ջուրեր։

ԿԼԻՍԷՐԻՆ, ձեռքի ուռեցքի և արեգակնակեզ դէմքերու համար։

Վաճառատուն հաստատեալ յամին 1807. —Ընդհանուր գործակատար Ա. ՍԸԿԷՆ, Հիւկիւլի փողոց Թիւ 3, ի Պօրտօ։

Այս դեղերը կը գտնուին նաեւ Կ. Պոլսոյ բոլոր դեղարանաց մէջ։

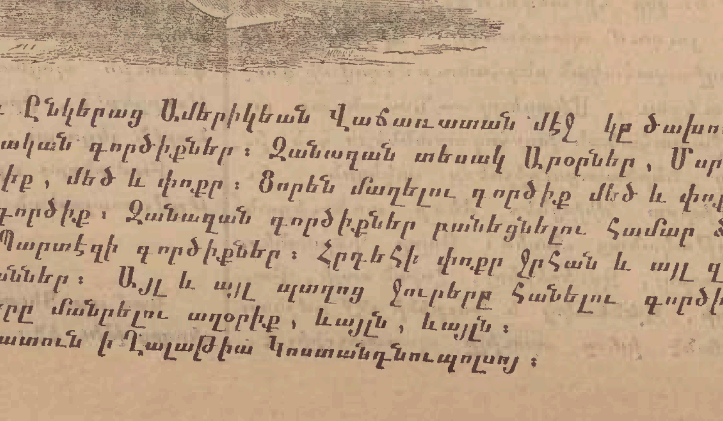

Ս. Մ. Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան Վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի Երկրագործական գործիքներ։ Զանազան տեսակ Արօրներ, Մարացորեն վար տալու գործիք, մեծ և փոքր։ Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր։ Գեթէջ ու խոտ ջարդող գործիք։ Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով դարձող մեքենայ։ Պարտէզի գործիքներ։ Հրդեհի փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ։ Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք։ Ձիերու և արջառաց կերը մանրելու աղօրիք, եայլն, եայլն։
Ամերիկեան Վաճառատուն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

VICHY

ՎԻՇԻ

Վարչութիւն, Փարիզ 8 Պուլվար Մոնմարթր.

GRANDE GRILE. — Աւշային ախտութիւնք, միզուղական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խցումն, ներքին գործարանաց խցումնք, մաղձային քար եայլն։

HOPITAL. — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CÉLESTINS. — Երիկամանց և փամփուշտի ախտութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց–միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE. — Երիկամանց և փամփուշտի ախտութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց–միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քափսիլին վրայ։

Պոլսոյ ամեն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Է Թահմիզ փողոց, [illegible], Թիւ 70

Այս վաճառատուն՝ որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնելու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Չինաստանի և Ճափոնի բերքերէն այս անգամ զանազան տեսակ ընտիր թէյեր (...) բերել տուած է յատկապէս, եւ կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ դասառացի Հայ [illegible] որպէս զի հաճին գէթ միանգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ՛ տեսակաց լաւութիւնը, եւ թէ՛ գիներու աժանութիւնը։

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մարսիլեայի և Բօրտօյի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Մէօզ որ Սեպտեմբեր 28ին Մարսիլեայէն և Հոկտեմբեր 15ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Բէառն, որ Հոկտեմբեր 6 երկուշաբթի և Լա Մէնէզէ որ Հոկտեմբեր 7 երեքշաբթի օր պիտի մեկնի։

Ուղեւորի և ապրանքի ընդունելութիւն

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆերոս	4000	Նեբթիս	3000
Օամնյի	4000	Բերա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ատլանտիք	1700
Թիպս	3250	Լոտիւս	800
Մակօսլա	3250	Օլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սեսիլ	700

Ֆերոս շոգենաւը, նաւապետ Գուբըր, սեպտեմբեր 26ին Բոթիէն աստ պիտի [illegible] և հետեւեալ օրը՝ 27ին՝ Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի։

Բէրա շոգենաւը, նաւապետ Ֆօրէսթըր, հոկտեմբեր 7ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքնաղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌՈՒԹՈՒԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանլըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող
ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքս
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Արքատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռէյքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Ռումելիա	2,800	Ֆօթըրգիլ

Այա Սոֆիա շոգենաւը Լիվրբուլէն աստ եկաւ։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք ամիսը տասն անգամ կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ատլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բալմիրա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալլէք	2,500	Բավիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սիթիա	4,600
Քաթալոնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Բալմիրա շոգենաւը նաւապետ Զ. Ֆէրկիսըն Լիվրբուլէն աստ հասաւ և իւր բեռը պարպելէ յետոյ վերստին Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ
Գործակալ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Արեւելքի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2500	Ֆալօնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապեան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարեան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարեան	6000	Լեսպեան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրօյ	700	Օբորթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսեան	3800
Ֆապեան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Լեսպեան շոգենաւը նաւապետ Մաք Նամ, Լիվրբուլէն աստ հասաւ և յառաջիկայ հինգշաբթի 9 հոկտ. պատրաստ պիտի գտնուի Լիվրբուլ երթալու համար։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ռէթզոլ և ընկ.

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալփանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարատին	2,500
Պասսանօ	3,500	Մելօ	2,000
Պորօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բադդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Տրուգօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Էրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաբֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօնօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հումպօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւնօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտռօ	3,600
Քօմիօ	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Տրուգօ շոգենաւը, նաւապետ Տօնկլաս, Անգլիայէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով, և իւր բեռը պարպելէ յետոյ Օտեսա պիտի ուղեւորի։

Կրօտօնօ շոգենաւը ամսոյս 25 ին Անգլիայէն մեկնեցաւ Զմիւռնիա և Կ. Պոլիս երթալու համար և հոկտեմբեր 12 ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՅԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1884 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1 ՇԱԲԱԹ ՕՐԸՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 31

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
)12	Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	32
)12 35	Ենիքէօյ Ստէնիա Միրկէօն Պոյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պեպէք (Արնաւուտքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	19
)1	Ռ. և Ա. Գավագ Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	17
)1 50	Ենիքէօյ Ստէնիա Միրկէօն Պոյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պեպէք (Արնաւուտքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	22
)2	Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբաթ օրերը Ստէնիա Միրկէօն Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք պիտի հանդիպի)	20
)2 35	Ենիքէօյ Ստէնիա Միրկէօն Պոյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պեպէք (Պեպէքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի բաց ի ուրբաթ օրերէ)	28
3 15	Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Քիրէճպուրնու Թարապիա Ենիքէօյ Ստէնիա Միրկէօն Պոյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պեպէք (Արնաւուտգիւղէն մեկնող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	32
)4	Ռ. և Ա. Գավագ Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ Ստէնիա Միրկէօն Պոյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ	34
5 15	Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ Ստէնիա Միրկէօն Ռ. Հիսար Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ ։	23
6 15	Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշաբաղճէ Ենիքէօյ Միրկէօն Գանլըճա Ռ. և Ա. Հիսար Գանտիլլի Արնաւուտքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Օրթաքէօյ Գուզկունճուք Պէշիկթաշ Իւսկիւտար	25
8 15	Ա. և Ռ. Գավագ Ենիմահալլէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ Միրկէօն Պոյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ (ուրբաթ օրերը Ստէնիա պիտի հանդիպի)	20
10 —	Մեգարպուրնուէն Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ Միրկէօն Ռ. Հիսար Արնաւուտքէօյ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ	28

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
)11 30	Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ	22
)12	Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ	28
)12 30	Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ	25
)1 10	Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գապաթաշ	21
)1 55	Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ	1
)2 25	Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գապաթաշ	19
)3 10	Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ	17
4 15	Պեպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գապաթաշ	19
10 50	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	19
11 10	Պեպէքէն ուղղակի կամուրջ	25

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
)11 45	Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք Գապաթաշ	21
)12 15	Պէյգօզ Բաշաբաղճէ Ր. Բաշմահալլէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի	23
)12 50	Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք	34
)2	Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք	23
)2 15	Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշաբաղճէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի (Գանտիլլի նաւամատոյցը Գանտիլլիէն մեկնող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբաթ օրերը Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Իւսկիւտար)	18
)3 15	Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Իւսկիւտար (բացի ուրբաթէն)	1
4 15	Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Պէշիկթաշ	18
)4	Պէյիւքտէրէ Պէյգօզ Բաշաբաղճէ Ր. Բաշմահալլէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք ։	21
8 45	Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշաբաղճէ Գանլըճա Ր. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք Իւսկիւտար (ուրբաթ օրերը Ր. Բաշմահալլէ)	22
10 25	Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ	23

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
1 30	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ Ռ. Հիսար Միրկէօն Ենիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ	32
)1 45	Գապաթաշ Իւսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Արնաւուտքէօյ Գանտիլլի Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճա Միրկէօն Ենիքէօյ Բաշաբաղճէ Պէյգօզ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ	25
)2	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Ենիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ Ռ. Գավագ	34
3 30	Գապաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ Ստէնիա Ենիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ	23
5 —	Գապաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ Եմիրկէն Ստէնիա Ենիքէօյ Պէյգօզ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ և Գավագներ	20
6 45	Իւսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Արնաւուտքէօյ Գանտիլլի Ռ. Հիսար Գանլըճա Միրկէօն Ենիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ	22
8 15	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Ենիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու	28
9 45	Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ Միրկէօն Ստէնիա Ենիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ	32
10 30	Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ Միրկէօն Ստէնիա Ենիքէօյ Թարապիա Քիրէճպուրնու Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ	17
11 10	Ենիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեգարպուրնու Ենիմահալլէ	20
11 30	Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ Միրկէօն Ստէնիա Ենիքէօյ	19

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
)12 40	Ուղղակի Պեպէք	21
)1 25	Ուղղակի Արնաւուտքէօյ	1
)1 55	Ուղղակի Պեպէք	19
)2 40	Ուղղակի Պեպէք	17
3 40	Ուղղակի Պեպէք	19
9 50	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Պեպէք Ռ. Հիսար (Վոսփոր եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	19
10 25	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Պեպէք	25
11 5	Գապաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Պեպէք (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	22
11 45	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Պեպէք	28
12 —	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ	25

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
)12 20	Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Ա. Հիսար Գանլըճա Պէյգօզ Ենիքէօյ	22
)1 25	Ուղղակի Գանտիլլի	23
)1 15	Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Ա. Հիսար Գանլըճա Ենիքէօյ (բաց ի ուրբաթ օրերէ)	28
)2 40	Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթ օրերէ)	1
)2 15	Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Բաշաբաղճէ Պէյգօզ Պէյիւքտէրէ (ուրբաթ օրերը Ր. Բաշմահալլէ)	21
3 45	Ուղղակի Գանտիլլի	18
9 25	Գապաթաշ Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի (Գավագներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	23
10 15	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Րիֆաթփաշա Բաշաբաղճէ Պէյգօզ Թարապիա Մեգարպուրնու Գավագներ	18
10 40	Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլիի Ր. Հիսար (Գանտիլլի նաւամատոյցը Պէյգօզի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	34
11 10	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Ր. Բաշմահալլէ Բաշաբաղճէի Պէյգօզ	23
11 40	Գապաթաշ Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ	22

Ամեն ուրբաթ շոգենաւ մը կամուրջէն ժամը 4ին մեկնելով Իւսկիւտար Գուզկունճ. Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Ր. Բաշմահալլէ Բաշաբաղճէ Պէյգօզ Թարապիա Պէյիւքտէրէ պիտի հանդիպի և անտի ժամը 5.45ին մեկնելով և յիշեալ նաւամատոյցները հանդիպելով պիտի իջնէ ի կամուրջ։ Ամեն ուրբաթ երեկոյ ժամը 11.15ին շոգենաւ մը Ենիմահալլէէն կամուրջ պիտի իջնէ Մեգարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ Միրկէօն Ռ. Հիսար Արնաւուտքէօյ Պէյլէրպէյ Օրթաքէօյ և Պէշիկթաշ հանդիպելով։

) Այս նշանը կրող շոգենաւք Սեպտեմբեր 15էն սկսեալ մէկ քառորդ վերջ պիտի մեկնին։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԷՆ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԷՆ ԿԱՄՈՒՐՋ		ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ	
	6 15		7 —
	7 —		8 15
12 15	8 10 Պէշիք	12	9 — Պէշիք
1 —	9 —	12 45	9 35
1 30	9 35 Պէշիք	1 20	10 5 Պէշիք
2 —	9 55	1 50	
2 30	10 25	2 20	10 35
3 —	10 50	2 50	
3 30	11 15	3 20	11 —
4 15	11 40	3 55 Պէշիք	11 25
4 45 Պէշիք		4 30	11 50
5 30	12 5	5 15	
		6 Պէշիք	12 5 Գզկնճ*

(* Այս շոգենաւն Հրէից տօներուն և ուրբաթ ու կիրակի չպիտի երթեւեկէ)

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30 Հարէմէն Սալաճագ
11 Հարէմէն »
3 15 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 45 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Գապաթաշ
4 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 15 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ